

PUNT DE MIRA

El futur del parc de Can Zam i la ciutat com a àmbit educatiu centren l'interès dels colomencs

Plana 7

EL RADIOGRAMA

Montserrat Olivés, directora del Conservatori Elemental de Música

Planes 10 i 11

LA SÈRIE

El barri de Santa Rosa continua en una situació de marginalitat

Planes 14 i 15

LA RADIOGRAFIA

El Club Ciclista Colomenc és l'entitat esportiva més antiga de la ciutat

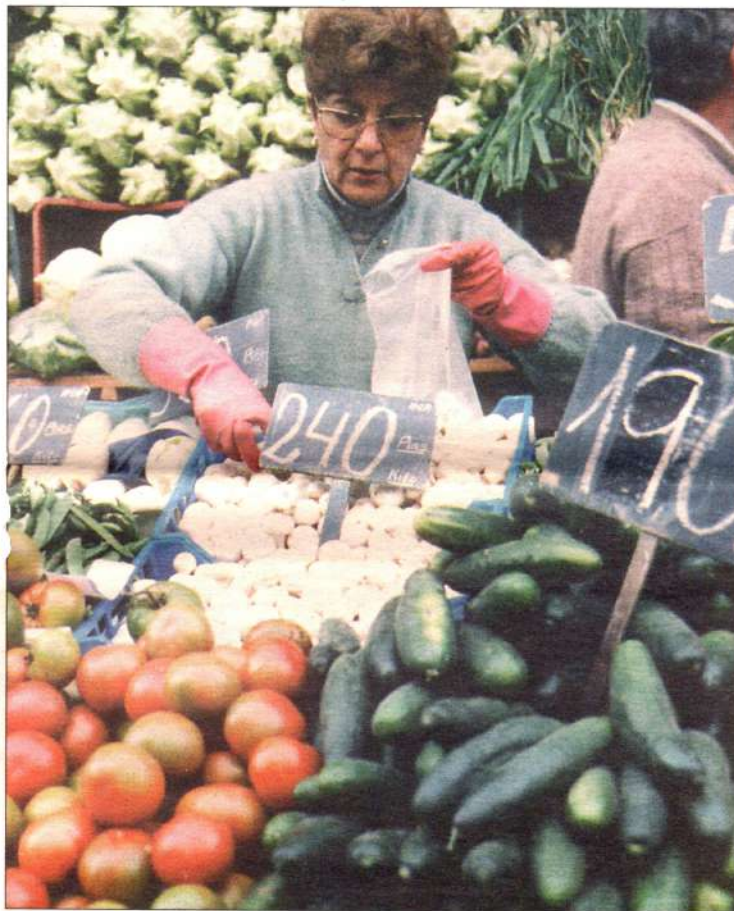
Planes 18 i 19

EL BALCÓ DELS JOVES

L'escriptor Jordi Valls es considera un autor en aprenentatge

Plana 24

El comerç busca sortides a la crisi

El comerç és una de les principals fonts de riquesa de Santa Coloma. Foto: GRAMA.

■ La multiplicació de les grans superfícies causa preocupació entre els petits comerciants colomencs

■ Modernitzar-se i oferir millors serveis, dues de les claus per afrontar l'actual situació, segons un estudi de l'ACI

■ El comerç colomenc viu una etapa de crisi. L'aparició de les grans superfícies comercials, sobretot a Montigalà, ha afectat negativament els comerciants, que busquen solucions per a l'actual situació. Modernitzar-se i oferir millors serveis són algunes de les propostes d'un estudi fet per L'Associació del Comerç i la Indústria (ACI). Planes 3 a 6.

VIS NATURA

Som un bocí de la terra, i alhora, ella és un bocí de nosaltres. Les flors perfumades, el cervol, el cavall, l'àliga majestuosa, tots són els nostres germans. Les roques dels cims, els prats humits de rosada, l'escalfor corporal del poltre, tots som una mateixa família.

Cabdill Seattle, 1855

EL PUNT CLUB DEL SUBSCRIPTOR

EL PUNT

INDEPENDENT,
CATALÀ,
COMARCAL I
DEMOCRÀTIC

El diari de casa.

EL PUNT

**Butlleta de
subscripció**

PRESENCIA

Domiciliació bancària

Caixa/banc.....
Agència.....
Adreça.....
Població.....
Nom del titular.....

Codi entitat
Codi sucursal
Dígits control
Núm. compte

Es prega que atengueu fins a nova ordre els rebuts que
presentarà Hermes Comunicacions S.A. per l'import d'una
subscripció a El Punt*.

Data..... Signatura.....

Nom i cognoms.....

Carrer.....

Núm.....

Codi postal.....

Població.....

Document d'identitat.....

Telèfon.....

Signatura.....

Remeteu aquesta butlleta (o fotocòpia) per correu a:

EL PUNT

C/ de la Conquesta, 60, 08191 Badalona

o bé al fax 902 10 11 92

EL PUNT

* L'import de la subscripció del 9 de desembre al 31 de desembre de 1996 és de 3.145 ptes. Podeu fer el pagament anual, semestral, trimestral o mensual

Matí: de 9 a 2

902 22 10 10

Tarda: de 4 a 7

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ El comerç a Santa Coloma

La diagnosi del comerç local, un instrument amb vista a poder sortir de la crisi actual

Modernitzar-se i tirar endavant, dues de les claus per afrontar la situació

■ Els botiguers de la ciutat fa temps que estan preocupats: la multiplicació de les grans superfícies comercials i els impostos que han de pagar els tenen amoïnats.

GRAMA

Creuen que l'administració no fa gran cosa en favor del petit comerç i ells sols no se senten amb prou ànims per fer front a la competència de les multinacionals. No obstant això, la botiga és el seu mitjà de

vida familiar, i el comerç representa la font econòmica més important de Santa Coloma. El costum d'anar a comprar a fora de la ciutat és habitual: tant a les grans superfícies comercials com, en alguns casos, ciutats

veïnes com Barcelona o fins i tot Badalona. L'obertura de Contintente va provocar una alarma que després es va anar confirmant fins que ara el parc comercial de Montigalà s'ha consolidat del tot.

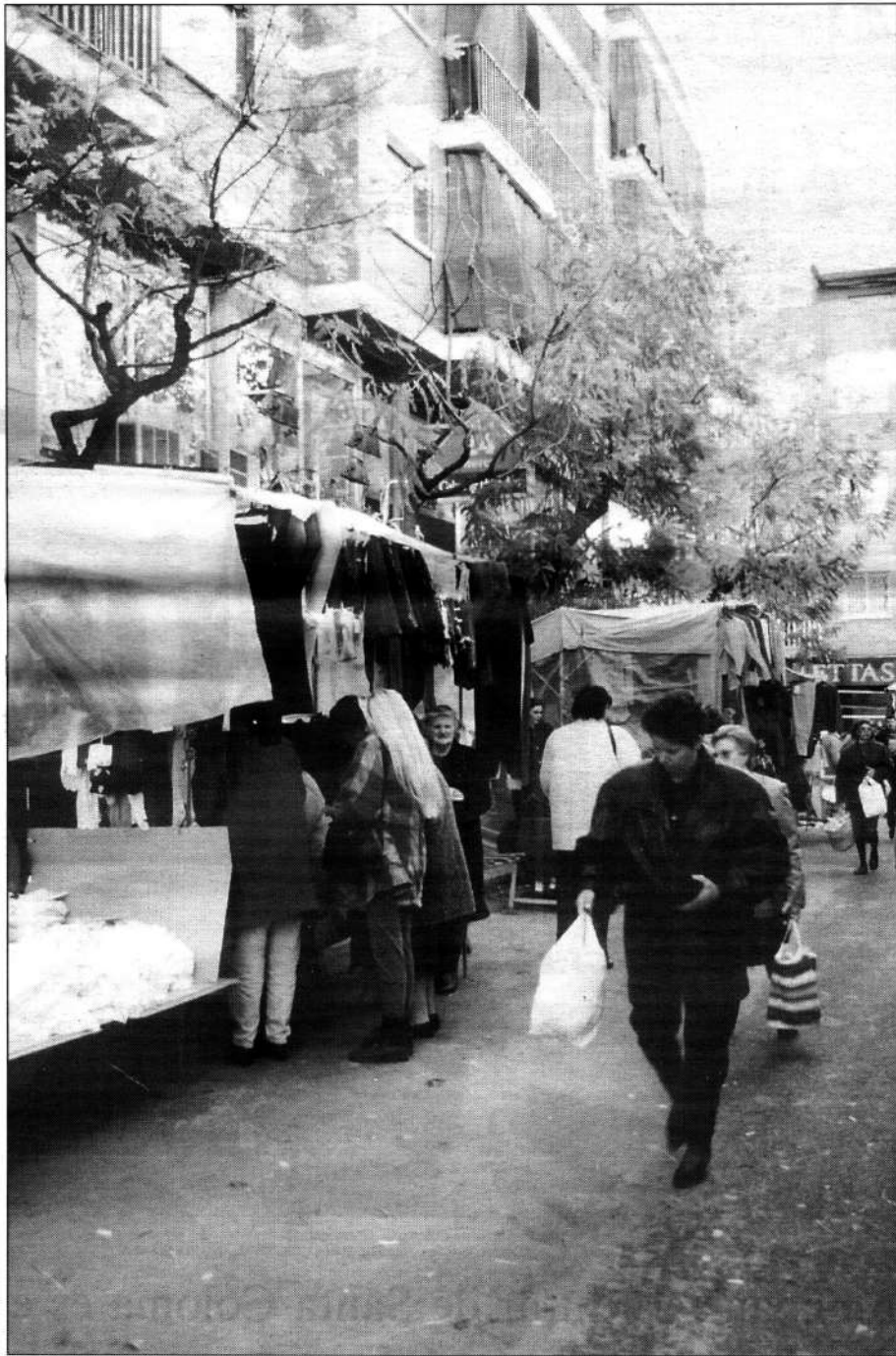
Les fuites de colomencs per comprar no són cosa d'ara: de sempre hi ha hagut gent d'aquí que per fer les compres més selectes s'ha dirigit, per exemple, al carrer de Mar, de Badalona. Amb l'arribada del metro les anades a Barcelona es van facilitar molt. Però quan la competència era de botiga a botiga es pot dir que no preocupava gaire perquè no tenia el caràcter abassegador que pren quan la competència ve de les grans instal·lacions comercials. Va ser l'obertura de Contintente, tan a la vora, la que va provocar l'alarma general i la desmoralització dels comerciants.

Un s'adona de la capacitat xucladora de Contintente quan s'hi apropa un capvespre de vigília de festa i contempla la corrua de colomencs que tornen carregats de bosses. Aquesta instal·lació deu ser, amb tota probabilitat, una sagnia per al comerç local.

¿Per què es produeix el decantament dels colomencs cap a les grans superfícies? ¿S'ha d'atribuir a factors contra els quals els botiguers no poden fer res? ¿O la causa està en els petits comerciants, que viuen ancorats en la tradició i no han sabut adaptar-se als nous temps?

L'ACI ha fet un estudi per prendre el pols a aquesta situació. El dimecres 6 de novembre el va exposar a Can Sisteré. Lluís Guerra, redactor de l'estudi, va emmarcar la iniciativa: «El treball —va dir— dona el perfil de com són els comerços de la ciutat i els seus clients.» La franja d'edat dels comerciants és alta, d'entre 40 i 60 anys; tenen un nivell de formació molt baix; els comerços que regenten són vells, d'una mitjana de vint anys. Sovint són locals petits i mal condicionats. L'atenció envers els aparadors és escassa o gairebé nul·la, com ho és també l'activitat de promoció del negoci. Segons diuen els mateixos botiguers, el volum de les vendes ha baixat, encara que els clients es mantenen.

I el client colomenc, ¿com és? Guerra l'identifica amb una senyora de casa, mare de família, major de 40 anys, que viu en el radi d'influència de les botigues on va a comprar. Tal com es desprèn de l'estudi i manifesten els mateixos botiguers, aquest prototipus de client fa un percentatge elevat de les seves compres en les botigues del barri, però és una activitat enganysosa, ja que no es tradueix proporcionalment en el total del pressupost que hi destina. És un client que els dies de cada dia compra a la ciutat les petites coses del subministrament ordinari però que el cap de setmana va a les grans superfícies, on gasta el gros del seu pressupost.

L'Associació del Comerç i de la Indústria pren el pols al comerç local. Foto: M. ÀNGELS F. SALA.

però de seguida va ser contradit: a part que en un súper els productes estan tots a la vista, n'hi ha més varietat i el client pot agafar-los sense haver d'esperar i amb major llibertat, tampoc és veritat que no t'atenguin bé, sobretot les reclamacions, «fins i tot millor que la majoria de botiguers», va dir-se. Guerra va estar d'a-

cord que tractar amb els clients és un art i que no tothom en sap. «La formació dels empleats i de les persones que estan en contacte amb els clients és bàsica. D'això a Santa Coloma no se n'ensenyava, i no es neix ensenyat. És una de les coses que costa més de fer. Cal reflexionar en qui són els que necessiten aquesta for-

mació. Molts cops s'hauria de començar pels mateixos comerciants.»

Guerra va afegir que el comerç local té l'avantatge que els clients no els ha d'anar a buscar lluny perquè ja són aquí. «El que cal és atreure'ls perquè no marxin, especialment els divendres i els dissabtes. Però per a això, cal abandonar la moral

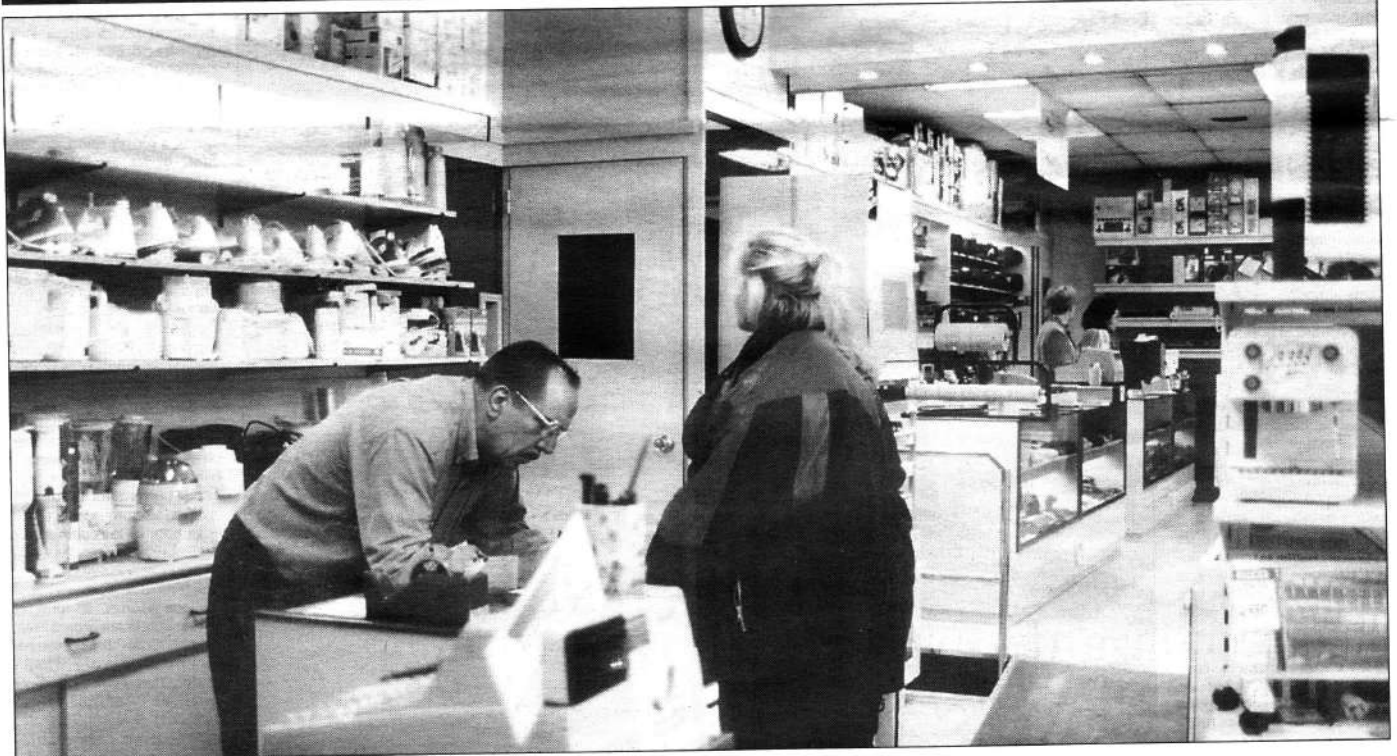
de derrota i de queixa, tan habitual entre els botiguers, i prendre la iniciativa, arriscant més i oferint més.»

El regidor de l'Ajuntament Joan Carles Mas, després, en el col·loqui, a més d'assegurar que els comerciants colomencs no han de tèmer més les grans superfícies perquè aquí ja no hi ha terreny per a noves implantacions, va remarcar un aspecte molt positiu dels clients colomencs. «És ben sabut —va dir— l'alt grau d'estima que els colomencs tenen per la seva ciutat. Si se'ls sap presentar degudament, aquesta estimació pot estendre's també al comerç local.»

Segons es diu a l'estudi, el petit comerciant no pot fer gran cosa contra les multinacionals que hi ha darrera de les grans superfícies, difícilment podrà forçar l'administració que els barri el pas, com tampoc aconseguirà el rebaixament dels impostos. «Per això —va dir el ponent— és inútil limitar-se a plorar quan, en realitat, hi ha un camp molt gran de coses que els comerciants podrien fer per superar la crisi.» Va posar alguns exemples, com la informatització. «Avui la informàtica estalvia molts camins perquè permet posar-se en contacte amb els magatzems de repartiment i amb els intermediaris sense pèrdua de temps, i es poden tancar operacions amb immediatesa.» «La informatització —va continuar dient— permet un subministrament ràpid. Gràcies a la informàtica el comerciant pot gestionar bé els estocs.»

I per adaptar-se a aquesta nova tècnica no calen grans desemborsaments. És més aviat la por a les coses noves i la falta d'iniciativa el que li barra el pas. El ponent no va entrar en precisions, apuntava en una direcció. Un jove present al col·loqui va demanar la paraula i va negar que la informatització sigui una cosa tan simple, que requereix unes centrals i uns terminals complicats, que no estan a l'abast del petit comerciant. No va acabar la crítica que un altre noi va alçar-se per fer el panegíric de la informàtica. Va insistir que l'única dificultat real és que els comerciants tenen més de 40 anys i que tenen por de les novetats. Això no obstant, va reconèixer que hi ha una dificultat. La conclusió de la seva intervenció va provocar la hilaritat de bona part dels presents: sense voler, va donar una lliçó de comerciant amb vista: «Per ajudar els comerciants —va afegir— els comunico que he obert una botiga d'informàtica aplicada al món del comerç.»

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ El comerç a Santa Coloma de Gramenet

Els comerços de Santa Coloma de Gramenet han de fer front a la competència de les grans superfícies. Fotos: Begoña Corzo / M. Angels F. Sala.

Antoni Antonijoan: «El futur de Santa Coloma és el comerç»

GRAMA ■ Les crítiques més dures que conté l'informe fan referència a l'escassetat dels serveis que dona el comerç local. «El nivell és molt baix. I com que, oferta per oferta, el que donem és el mateix que el client troba en una gran superfície, la competència que aquesta ens fa és irresistible.»

Les grans instal·lacions resulten atractives no només pels productes en si, sinó

pels serveis d'altra mena amb què compten. Han fet que la compra esdevingui una activitat social, un quefer familiar. La gent aprofita per veure els aparadors de les botigues que s'hi concentren. A més pot menjar en un dels variats restaurants, bars i pizzerries que hi ha i si li abelleix podrà quedar-se a veure cine.

«Per tant, els problemes no s'acaben abaixant els preus; si ho féssim, encara

quedaríem pitjor perquè ens trobaríem amb menys capacitat de maniobra. El camp en el que podem competir és el dels serveis. Un d'aquests serveis pot ser que portem les compres a la casa del client.» L'estudi dona molta importància a la promoció, que a Santa Coloma és molt escassa.

No n'hi ha prou d'aver-lo atret un cop, sinó que al comprador se l'ha d'estar conquistant sempre mitjan-

çant una bona imatge, un bon tracte, una oferta de qualitat a preus raonables i amb serveis complementaris. Per poder sortir de la crisi es fa necessària la unió dels comerciants. L'estudi detecta que el grau d'associacionisme dels comerciants de Santa Coloma és baix. Per superar aquesta situació l'ACI ha promogut una campanya invitant els comerciants a associar-se.

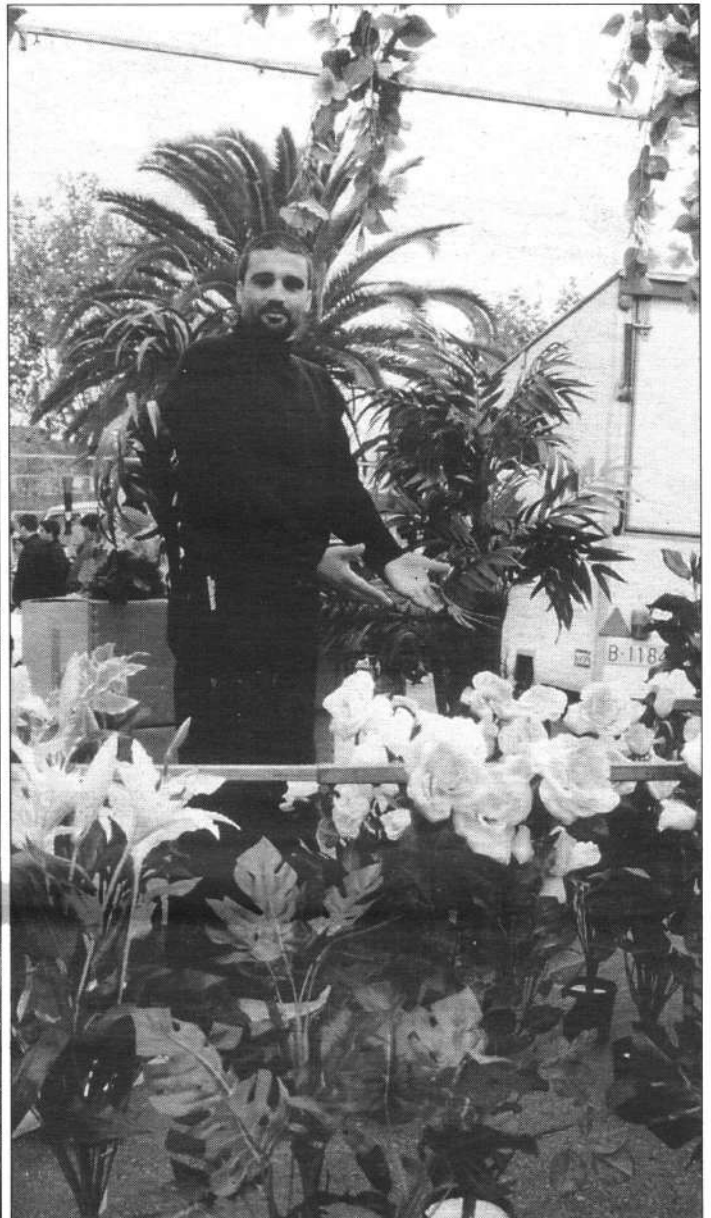
Sortir de la crisi amb res-

postes individuals és gairebé impossible. Només les associacions fortes podran plantar cara a l'administració.

El senyor Antoni Antonijoan, que havia obert l'acte, va encarregar-se també de tancar-lo. Les primeres paraules van ser apocalíptiques: «Fa uns dies el cine Principal va tancar les seves portes; avui m'he assabentat que Sanco també plega.» «Santa Coloma urbanísticament ha avançat molt —va

dir—, tant, que aquells que ens visiten se'n meravellen. Però del comerç no es pot dir el mateix, sinó que anem enrere.» Eren unes frases per desvetllar el món del comerç; perquè el fi que pretén l'ACI —de la qual Antonijoan és vicepresident— amb l'estudi del comerç és que es faci una reflexió a fons i es canviï el sentit de la marxa. Perquè, segons va dir, «el futur de Santa Coloma és el comerç».

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ El comerç a Santa Coloma

L'Associació del Comerç i la Indústria va voler prendre el pols del comerç a Santa Coloma de Gramenet. Fotos: BEGONA CORZO / M. ÀNGELS F. SALA.

El comerç de Santa Coloma està en el camí de ser com el que hi ha a qualsevol ciutat gran. Algunes de les botigues de sempre competeixen davant els gegants de la distribució donant més qualitat de servei; cadenes comercials s'instal·len en els grans carrers, i una de les principals manques de la ciutat, la falta de varietat i qualitat dels productes, s'està quedant enrera. Pel camí, però, també es queden moltes petites botigues que no poden seguir. Són la cara i la creu del comerç de la ciutat.

Entre botiga de subsistència i comerç-empresa

Santa Coloma ha transformat més ràpidament la seva fesomia que l'oferta comercial

BEGONA CORZO ■ «Persona de mitjana edat, la majoria entre els 40 i 60 anys. Nivell de formació bàsic». Així és el perfil dels comerciants de Santa Coloma, segons l'estudi de l'ACI. El patí de les botigues està ben mogut últimament: que si el Continent els obligarà a tancar a tots, que si amb tants impostos no es pot tirar endavant, que si els clients s'han tornat molt exigents i volen comprar a les hores més intempèstives...

«S'estan donant molts pals de cec. Mai no es reconeix que no s'ha fer una reconversió», explica Jordi Navarro, propietari del restaurant Isalba, un dels locals de més èxit en els últims anys

a la ciutat. I continua: «Els projectes els hem de fer els comerciants. No val a anar a plorar a l'Ajuntament. No val a dir que se'ns mengen els impostos, perquè no ens queda més remei que pagar-los i no podem anant rascant els impostos per cobrir la falta de rendibilitat del negoci». Ebenista i exregidor amb data de caducitat —ho va ser d'Esports, Joventut i Medi Ambient, però va decidir abandonar la política—, Navarro i la seva dona han hagut d'aprendre l'ofici de restauradors. I ho van fer aplicant mètodes gairebé de manual, com la informatització, la supressió d'intermediaris per abaratir les despeses o el *mailing* als

clients...

«Un terç dels comerciants fa més de vuit anys que no realitza una reforma important dels seus locals comercials», diu l'estudi de l'ACI. Fa uns anys, les botigues passaven de pares a fills, ara els petits comerciants es consideren afortunats si amb el que guanyen poden pagar els estudis als fills perquè es dediquin a una altra cosa. Renovació sembla ser la paraula clau, el remei que pot guarir tots els mals del sector. Una paraula que molts entenen com una pura i dura reconversió: tancar la petita botiga que ja no dona més de si i obrir un altre negoci aprofitant modes o nous hàbits de consum.

Marga Giménez sap bé què significa això. Feia més de 15 anys que tenia una botiga d'espècies i conserves. Ara Marga ha transformat el seu local en una botiga de Tot a 100. El negoci és més rendible. Però la botiguera sap que no durarà tota la vida.

Maurici Olivé és un bon exemple de comerciant pròsper. Té cinc botigues d'electrodomèstics i una *boutique* infantil. Optimista per naturalesa, la seva opinió és que «de situacions de crisi com aquesta n'hi ha hagut sempre, i sempre s'han superat. La diferència és que ara tot passa molt de pressa.» Olivé és vicepresident primer del Gremi de Comer-

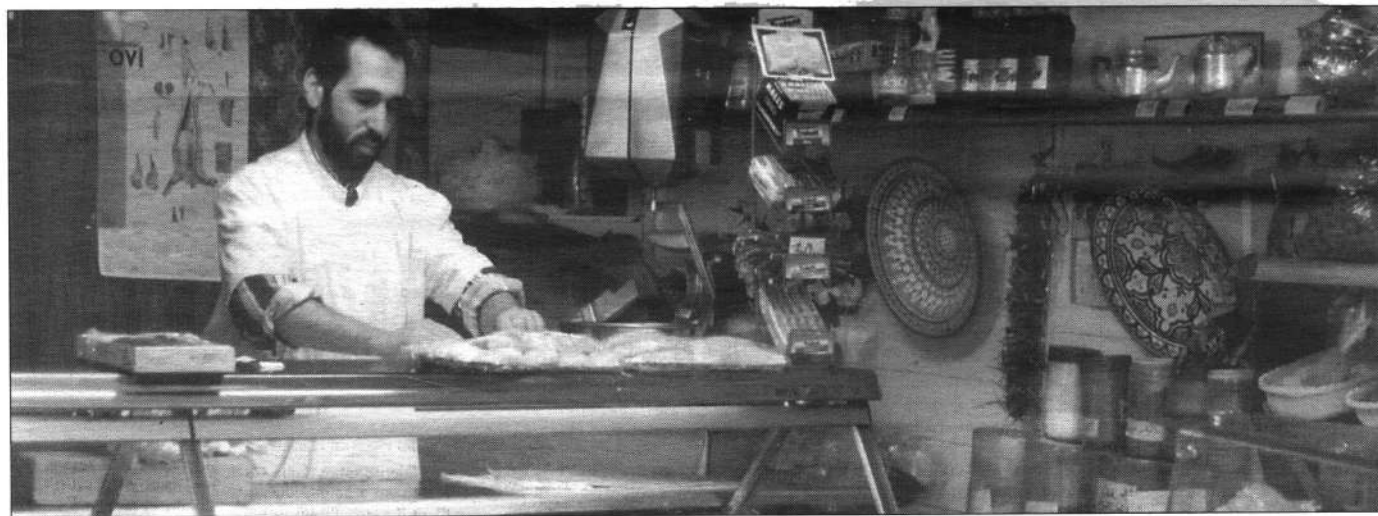
ciants d'Electrodomèstics de Catalunya i vocal de la Federació Espanyola del sector, a banda d'altres càrrecs i de haver posat el seu nom a una cursa que es celebra cada any a la ciutat.

Defensa rotundament la iniciativa privada, «prou dinàmica per sortir-se'n», però reclama que l'Ajuntament faci de la ciutat «un lloc agradable perquè es desenvolupi el negoci i sigui atractiu per als comerciants». De Contingente opina que «és una pena que no estigui en terreny de Santa Coloma. Ara rep tots els compradors de la nostra ciutat i paga impostos a Badalona».

«Existeix poca tradició d'associacionisme comer-

cial», continua l'estudi. Antoni Pascual ha vist créixer el Fondo, el més comercial de la ciutat. La seva lampisteria va ser gairebé la primera del barri i ha ensenyat a arreglar aixetes i cisternes a mitja Santa Coloma. La seva veterania li ha valgut ser president gairebé vitalici del Centre Comercial del Fondo. D'uns 100 comerços de la zona de Mossèn Cinto Verdagué, uns 70 pertanyen a aquesta entitat, el percentatge més alt de la ciutat. Pascual diu que al carrer Verdagué gairebé no queden botigues per vendre: «Un dels últims locals s'ha venut per 100 milions». És clar que s'ha de dir que l'ha comprat una gran cadena de botigues de roba infantil. «Aquest carrer acabarà sent de botigues de grans cadenes», i no és una crítica, ho troba positiu. Tampoc no li té por al «monstre» Contingente: «Ténn menys vendes, però més clients perquè mirem de donar el que les grans superfícies no podran donar mai: passar tot el temps que calgui amb un client ensenyant-li com muntar un sífo de lavabo, posem per cas».

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ El comerç a Santa Coloma de Gramenet

La majoria sobreviu amb l'economia submergida però alguns han optat pel comerç tradicional. Fotos: M. ANGELS F. SALA.

Les grans onades d'immigrants d'arreu d'Espanya dels anys 60 i 70 fa anys que formen part de la història de la ciutat. Aquells treballadors arribats d'Extremadura, Andalusia o Galícia ja formen una comunitat integrada i dels caràcters de tots ells ha resultat una ciutat que no és d'aquí ni d'allà, sinó una suma de cultures. La història no s'atura i nous immigrants d'altres països han vingut a viure amb nosaltres per millorar les seves pobres condicions de vida.

ferents dels petits comerços que amb prou feina sobreviuen a la ciutat.

Mohamed Sadik és l'amo d'una encantadora botiga amagada darrera les escales de la part alta del carrer Bruc. Un precepte de la religió musulmana diu que la carn s'ha de menjar sense gens de sang i que els animals s'han de matar amb ganivet i per un creient de la religió musulmana. Trobar aquest tipus de carn no era fàcil a Santa Coloma fa uns anys i Mohamed només pensava a poder obrir una carnisseria islàmica. Semblava un negoci segur. Les espècies, els pèsols secs, les farines de diferents tipus de blat i la semola conviuen amb els delicats jocs de te i, com no podia ser d'altra manera, els llibres de l'Alcorà. La carn, poca, fa goig a la nevera, «però la cosa està fluixa» —al Fondo hi ha cinc carnisseries àrabs.

Els botiguers que arribaren de lluny

Magribins i pakistanesos volen prosperar muntant comerços

BEGONA CORZO
■ Ahmed Iftikhar és d'Islamabad, al Pakistan. Va arribar amb la seva família fa deu anys a Espanya i fa poc menys de dos que va decidir muntar un supermercat al carrer del Doctor Pagès. El seu establiment no es diferencia gaire d'altres supermercats de la ciutat. També les queixes d'aquest home de 42 anys i cinc fills són semblants a les dels seus col·legues del país: «Hi ha massa impostos i els llogers

són molt alts. Així és difícil portar un negoci.» Però la seva botiga és l'enveja de molts altres botiguers, sobretot estrangers, perquè està molt ben situada.

La seva clientela està formada tant per espanyols com per estrangers, fonamentalment magribins, majoritaris a la ciutat, i amb tots parla castellà. L'ofici de botiguers li ve de família i si les coses van bé i no han de tancar, el seu fill gran, Imran, heretarà la botiga.

Han viscut a França i la Gran Bretanya i posa aquests països com a exemple de les ajudes que hauria de rebre el comerç: «Allà les autoritats no cobren impostos durant dos anys quan obres un negoci.» A l'avinguda de la Generalitat hi ha un altre súper regentat per pakistanesos i sembla que els va molt bé. No és estrany: són els primers a obrir i els últims a tancar, i fins i tot obren els diumenges. «No hi ha altre re-

mei si volem competir que adaptar-nos a les necessitats horàries dels consumidors.»

En contraposició al caràcter reservat dels pakistanesos hi ha la vida dels algerians i marroquins, molt més comunitària. Potser per aquesta raó Majid Sarsi va obrir un bar. Fill de bona família, aquest marroquí de Larache i estudiant d'enginyeria de fabricació mecànica va arribar al nostre país per ampliar estudis, «però em van donar plaça per es-

tudiar a Vic i allà no tenia possibilitats de guanyar-me la vida, així que ho vaig deixar córrer i vaig escollir el bar». Ara s'està al carrer Bruc, en el seu tercer bar. Diu que no pensa en el futur i que si el bar va de baixa pensarà en una altra activitat: «No hi ha problema, si una activitat no marxa, has de canviar-la.» Ell encara no té família que hagi de mantenir. Els negocis d'Ahmed i Majid són de pura subsistència, gens di-

EL TEMA DEL MES ■ Dos debats sobre la ciutat

Un parc dens i frondós ajudarà els colomencs a congraciarse amb la natura. Foto: GRAMA.

Hi ha encetats, a Santa Coloma, dos debats sobre uns temes que afecten el model de ciutat que anem fent: l'un, organitzat pel Casal del Mestre amb la participació d'un bon nombre d'entitats ciutadanes, té per títol «La ciutat, com a àmbit educatiu». L'altre debat no promou encara cap fòrum, però l'Ajuntament el porta a les entitats i associacions colomenques, i és tema de moltes converses al carrer: el disseny del parc de Can Zam.

L'objectiu principal: una ciutat humana

La ciutat com a àmbit educatiu i el futur de Can Zam centren l'interès dels colomencs

JAUME P. SAYRACH
■ Ambdós debats convergeixen en l'horitzó d'una Santa Coloma agradable, capaç de procurar als seus ciutadans un benestar humanitzador.

El parc de Can Zam

El dibuix del parc de Can Zam que l'Ajuntament està mostrant obre bastants interrogants. D'entrada posa en evidència que els terrenys de Can Zam no són tan grans com podria semblar. En el projecte, com que se'n destina una tercera part a les instal·lacions esportives i una altra tercera part a una zona firal, un cop que es descompten els terrenys que ocupen ja l'institut i el col·legi i el que es pensa destinar a zona de picnic, ja no queda lloc per fer-hi un bosc frondós i silvestre. Per tant, la pregunta no és tant què hi volem a Can Zam, quines coses hi posem i quines no, sinó si es vol un parc principalment verd, o si ens acontentem que els arbres, encara que abundants, passin a ser el complement d'un parc lúdic, repartit a parts iguals en parc esportiu, parc firal i parc d'oci massiu.

Lògicament la temptació

de l'Ajuntament de col·locar a Can Zam uns equipaments per als que costa trobar un altre lloc és molt forta. Això darrer demana temps i més inversió. Fins els és difícil treure instal·lacions esportives d'ús minoritari, que es mengen una important extensió de parc. Algú ha assenyalat els terrenys de la Clínica Mental, als antics camps que s'usaven per a usos agrícoles, com un pos-

sible lloc per als equipaments esportius. I l'ACI proposa els solars adjacents al parc d'Europa com la zona més adient per fer-hi les fires. També podrien anar en aquests terrenys els firaires de la festa major, si és que es decideix mantenir aquest tipus d'atraccions.

En un esbós que va ser elaborat per Fòrum Grama es proposava la construcció d'un gran passeig central

que travessaria tot Can Zam, que podria utilitzar-se per acollir grans concentracions, per fer espectacles i muntar-hi exposicions firals. Una cosa és segura: d'ubicacions per als equipaments necessaris amb imaginació, diner i treball se'n podran trobar en altres indrets, però terrenys per fer un gran parc urbà, després de Can Zam, Santa Coloma de Gramenet no en tindrà mai més cap.

Santa Coloma, educadora

El debat sobre Santa Coloma com a àmbit educatiu es va iniciar amb un fòrum, que va ser solament el punt d'arrancada d'un treball que s'allargarà gairebé tot el curs i que es clourà pel mes de maig, en les jornades d'ensenyament. Segons han previst els organitzadors, girarà entorn de tres àmbits: l'urbanístic o territorial, el po-

blacional o sociològic, i el ludicocultural.

L'aspecte urbanístic fa referència a la repercussió de la ciutat sobre els ciutadans, i fa una especial atenció als infants i als joves. És ben sabut que una casa desordenada contribueix al desequilibri dels nens que hi viuen, com, en sentit oposat, un espai obert i tranquil contribueix a la serenitat dels que hi habiten. La ciutat, considerada en la seva globalitat, és el nostre ecosistema. Els aspectes sociològics tenen també una gran incidència en l'educació. Ben tractada, la barreja de cultures i de races pot convertir-se en un enriquiment extraordinari de tots els colomencs.

Fòrum ciutadà

És de remarcar que el debat «La ciutat com a àmbit educatiu» ha concitat la col·laboració de bastants entitats i associacions colomenques i que pot ser un pas cap a la creació d'una plataforma ciutadana de debat i reflexió.

Unir esforços

Unint esforços i ajuntant els respectius mailings les trobades poden adquirir una eficàcia molt més gran. Potser un dia, a més de desenvolupar cada entitat el seu programa, es posin d'acord per tractar conjuntament uns temes d'abast ciutadà. Seria l'embrió d'una veritable plataforma ciutadana. Una plataforma plural i independent que donaria veu a una societat civil que encara és molt feble.

LES QÜESTIONS

No és possible fer un gran parc frondós i alhora destinar dues terceres parts del terreny de Can Zam a les zones esportiva i firal, a part de les que ja estan ocupades. Quin és el model de parc que s'ha de fer?

¿Quines són les reformes urbanes que contribuirien a fer de Santa Coloma una ciutat agradable i de bon viure-hi?

La presència creixent d'immigrants del tercer món i d'ètnia gitana pot constituir un extraordinari enriquiment humà dels colomencs. Però cal saber com aconseguir-ho.

La societat civil té un protagonisme important en la tasca educativa. ¿En són conscients les entitats colomenques?

Caixa de solidaritat

LA BÚSTIA

Uns nous fets, ara al Zaire i a Ruanda, colpegen la consciència colomenca a ser solidària amb uns pobles que es veuen tan greu castigats. A Santa Coloma s'ha constituït una plataforma per la pau. Les manifestacions que ja s'han fet i que continuaran tenint lloc són un clam per moure les potències occidentals a posar fi a una situació que és gravíssima i que colpeja a víctimes innocents. Si no els hi arriben menjar i medicines, milers i milers de persones moriran.

Tots sabem que el que ara passa al Zaire i a Ruanda és un episodi més, terrible i aclaparador, d'una situació que fa temps que es dona. L'exponent darrer d'un ordre de coses d'abast general que afecta tot el Tercer Món. Per això, més enllà de les manifestacions puntuals que aquest fet provoca, i de les motivades per altres casos com el del Sàhara, o les que suscitaran els fets de l'exlugoilàvia,

per capgirar la situació de fons fa temps que es veu reivindicant que els països rics aportin una part dels seus pressupostos per ajudar a les nacions pobres.

També en aquest moviment Santa Coloma és una ciutat solidària. Qui sap donar un òbol per solucionar un cas desesperat exigeix amb més força als seus governants que posin remei a les situacions injustes, que són, en el fons, les causants dels mals que afligeixen als pobles d'una economia més precària. La reivindicació del 0,7 que es veu fent als governs occidentals és només un primer pas del canvi que s'ha d'operar al món perquè s'instauri un ordre més humà, més solidari i més just.

Convé que els grups que aquí animen aquesta reclamació no afloxin i que forcin al nostre Ajuntament perquè arribi al 0,7 per cent, ni que sigui havent de deixar de fer coses importants a la nostra ciutat. La po-

blació, si se li expliquen bé els motius pels quals no podran ser ateses determinades necessitats locals, acceptarà el sacrifici de bon grat.

Però caldria anar més enllà i fer més pressió amb la força de l'exemple. Anys enrera, encara sota el franquisme, Santa Coloma va ser capaç de crear una caixa de solidaritat que amb diners dels ciutadans atenia les necessitats de la gent represaliada pel govern. Avui s'hauria de recrear una caixa de solidaritat semblant, per al Tercer Món. I conscienciar els ciutadans perquè hi aportessin, del seu sou, un 0,7 per cent, o més.

Molta gent vol donar, però no sap on fer-ho, o no es fia gaire dels organismes que li són llunyans i que no coneix. Si la Caixa la duien representants d'entitats independents i obertes, els colomencs hi acudirien. Grama ofereix la idea als grups de solidaritat colomencs i els ofereix el seu ajut.

Grans superfícies de petits comerços

«El futur de Santa Coloma és el comerç», diu Antoni Antonijoan. Una afirmació ambiciosa, però també plena de sentit. Què és una ciutat sense una xarxa consolidada i sana de comerços i botigues? En les últimes dècades, però, els botiguers han rebut diferents cops, alguns dels quals han portat a fer abaixar les persianes a un bon nombre d'establiments. Al capdavall, el sector ha hagut d'afrontar una reconversió necessària, però que molts cops no s'ha dut a terme de

forma proporcionada.

Les grans superfícies comercials s'han pintat molt sovint com les dolentes de la pel·lícula, i, en realitat, només ho són en part. Abans de l'arribada de les grans multinacionals moltes petites botigues ja llanguien. La reconversió, la formació i l'oferta de serveis nous i imaginatius eren assignatures pendents que solament la necessitat ha fet contemplar com a necessàries.

Però benvingudes siguin aquestes noves iniciatives, tot i que en alguns

casos puguin arribar tard.

Els mals temps haurien de fer adonar-se als comerciants que el temporal no es pot afrontar en solitari. Molts ho han vist, ja; però les dades mostren que encara hi ha un grau alt de falta d'associacionisme. És veritat que una gran superfície ho té més fàcil per oferir més serveis i descomptes. Ara bé, molts petits comerços també poden conformar una gran àrea comercial i donar al consumidor serveis, descomptes i possibilitats atractives.

Edita: Hermes Comunicacions, S.A. **Director:** Jaume P. Sayrach. **Director Executiu:** Andreu Mas. **Redacció executiva:** El Punt del Barcelonès Nord. **Fòrum Grama:** Maria Josep Olivé, Eugeni Madueño, Fernando Montenegro, Carme Molina, Xavier Luis, Xavier Guerra, Joaquim J. Pérez, Rodolfo del Hoyo, Alba Gómez, Josep Lluís Sánchez, Anna Vallis i Margarida Montero.

EL DAU

L'administració, amb les ciutats educadores

ANDREU BANÚS GUERRERO

Fa més de 2.400 anys Hipòcrates va escriure: «Quan un arriba a una ciutat en la qual és un foraster, ha de considerar la seva situació i com està orientada (...). (...) Hom ha d'estudiar amatent les aigües que fan servir els habitants (...); i, respecte del terreny, si és erm, desolat i faltat d'aigua o bé si és frondós i proveït d'aigua (...); i com viuen els habitants i en què s'ocupen, si beuen i mengen amb excés, i indolents, o si són amants de l'exercici i del treball.»

Això vol dir que la geografia, l'entorn, l'espai físic, les millores urbanístiques,

de serveis, són elements que ajuden a configurar una manera de ser, d'entendre la vida, de contextualitzar el que es fa. Però són els ciutadans els forjadors i coneixedors de tots aquests elements que s'interaccionen, ells són els agents socials principals. No poden inhibir-se d'aquestes responsabilitats de fer del seu municipi un municipi educador. Aquest és un tema apassionant que cal conèixer, i aprendre d'aquells que poden ensenyar-nos, com són els moviments de renovació pedagògica i, en concret, aquí, el Casal del Mestre. L'escola no és un espai on només s'imparteixen coneix-

ments i s'ensenyen les assignatures del currículum acadèmic. Ho és, però és quelcom més important. Ningú és protagonista únic de la seva vida: la família, l'entorn, els amics, l'escola i la ciutat a on s'ha nascut o es creix configuren una manera de viure o d'entendre la vida. És aquest un camí que no té final, és una cinta transportadora que passa de generació en generació. Jo penso que els ajuntaments són uns bons aliats per aconseguir que les nostres poblacions siguin autèntics municipis educadors.

Andreu Banús Guerrero és regidor de Santa Coloma i diputat.

LA TIRA

Els brigadistes: més que herois de guerra

ALBA GÓMEZ ESCUDERO

La nostra jove democràcia s'ha vist allionada aquests dies per la presència i experiències dels Brigadistes Internacionals que l'any 1936 van lluitar per la llibertat.

Eren homes i dones que es van veure abocats a una lluita dura i plena d'ideologies antagòniques. L'aparent crisi ideològica i de valors que ens envolta, típica de tot final de segle, és una arma de doble tall, ja que, per una banda, fa créixer la passivitat, l'escepticisme i el conformisme en

«Malgrat tot, no puc deixar de preguntar-me si la joventut d'avui estaria disposada a lluitar per unes idees tan abstractes com són la pau, la llibertat i el progrés social.»

les consciències col·lectives i, de l'altra, ajuda que s'oblidin vells continguts, declarant-los ideologies del passat, totalment superades. Potser el que ens manca és un xic de creativitat, un canvi de forma, mantenint les idees que aquests internacionalistes defensaven fa seixanta anys. Malgrat tot, no puc deixar de preguntar-me si la joventut d'avui estaria disposada a lluitar per unes idees tan abstractes com són la pau, la llibertat i el progrés social, i en nom d'aquestes jugar-se la pell en una guerra aliena d'un país remot.

Seria, però, una camí equivocat, perquè tot conflicte bèl·lic és penós. La figura de l'heroi de guerra, sobretot si és del teu bàndol, emociona tothom, però la via no és aquesta. Caldria trobar altres formes per demostrar que la Humanitat evoluciona cap a valors de solidaritat.

Però si la crisi de valors fos real, caldria assumir de forma responsable que cada cop més l'evolució ens porta a la defensa del confort individual i l'egoisme alienant.

Alba Gómez Escudero, estudia història i viu a Llívia (Badalona)

LA CAPSA

Addicció a l'heroïna

O. MARTÍNEZ

Era jove i vaig creure en les seves paraules, va ser el meu primer gran amor, i va tenir molts bons moments.

No sabia que ell ja estava enganxat, premia heroïna esnifada, no es punxava, amb el seu treball com a electricista se la podia permetre.

Va morir la seva mare, i va perdre la seva feina el mateix mes, va entrar en crisi i es va començar a punxar.

El vaig deixar diverses vegades, però sempre em feien tornar les seves paraules, les seves demandes d'ajut per deixar-ho. Però, com el podia ajudar?

Vaig començar a robar al negoci familiar on treballava de cambrera i cuinera; em deia sempre que seria l'última vegada, abans de posar-se en tractament, i em desesperava.

Sabia que allò que ell prenia era el millor del món per la desesperació i el pitjor, clar.

Quan ho vaig provar sabia què feia, era més exactament una elecció, ningú està tan ben informat sobre els seus efectes com qui es decideix.

Per arribar a ser una addicta a una droga com l'heroïna vaig trigar molt i no vaig voler aturar aquell carro, un carro que he deixat no perquè em portés a la mort, sinó perquè era una forma de viure com si estigués morta.

Viure costa molt, ja ho sabem molts. O. Martínez és caixera d'un supermercat i viu al Barri Llatí de Santa Coloma de Gramenet.

LA MEMÒRIA

Carrer a l'alcalde Celestí Boada

JAUME ABELLÓ I TERUEL

El ple d'octubre va debatre, en forma de mocions, tres propostes presentades per diferents col·lectius de la ciutat. Podem dir que, des del punt de vista del ciutadà del carrer, la sessió ordinària del 28 d'octubre de 1996 va ser tot un èxit.

Esquerra Republicana de Catalunya, juntament amb el Col·lectiu Agora i altres entitats que s'hi van adherir, hi van anar a defensar la gestió de Celestí Boada i Salvador, l'oblidat alcalde de la ciutat durant la guerra civil, que va morir afusellat pels vencedors del conflicte bèl·lic.

Aquesta va ser la sentència d'un consell de guerra que el va jutjar (?) sota l'acusació de ser un alcalde d'esquerres i republicà, conceptes aquests que van pesar molt més que els atenuants, abundosos, que Boada va esgrimir en la seva defensa: integrar els diversos corrents polítics del poble durant el seu mandat; no discriminar la ciutadania per raons de pertinença política o religiosa; prioritzar al màxim els recursos municipals; en definitiva, gestionar el millor possible una economia de guerra.

La seva execució, esdevinguda el 18 d'octubre del 1938, va ser l'inici d'un llarg silenci sobre la seva gestió i d'un imperdonable oblit de la seva persona. I aquest va ser el fil conductor de la

nostra reivindicació.

Durant la lectura de la moció, que la majoria de grups municipals van fer seva, va quedar clar que han passat massa anys sense que s'hagi fet res per recuperar la seva memòria. Potser ha estat culpa de tots que això fos així. Vam pactar una transició que ens demanava —ens ho demana encara?— no furgar gaire en el passat, i persones com l'alcalde Boada van quedar de racó.

Amplis sectors de la ciutadania, representats pels partits polítics actuals, ja van tenir la pensada, durant els anys de recuperació democràtica, de fer alguna cosa per als casos com el de Celestí Boada. Tanmateix, el fre d'una transició mal entesa anava ajornant decisions, a l'espera potser que esllanguissin, per inànicia. Però la mateixa transició —ben entesa?— permet que aquells que van ser jutge i part en el procés a l'alcalde Boada continuïn avui governant, en plena democràcia, pobles i ciutats de la nostra geografia.

Com no havíem de reivindicar el rescat de l'oblit d'un home que va morir pels mateixos ideals que defensa ERC? Celestí, en el ple del 28 d'octubre passat, només demanàvem que un carrer de Santa Coloma porti el teu nom.

Les entitats també van aconseguir que

el ple homenatgés els brigadistes internacionals. Però amb la mateixa data, continuaven visibles a Catalunya vells signes franquistes. I allà on governen els fills ideològics d'aquells que et van jutjar, encara trobem places, passeigs i avingudes que recorden el dictador. S'omplen la boca amb paraules com reconciliació, reconeixement, unitat... però els carrers i places que l'esmenten són ben cèntriques i reals. I pel que fa als brigadistes, van arribar a Madrid en mal moment: el cap de l'executiu era fora i els va rebre la portera.

Per això continuarem confiant en la gent del poble. Debatre tres mocions en un ple és un símptoma engrescador de vitalitat, perquè equilibra la balança de decisions sobre els grans temes pendents de la nostra ciutat, en teoria monopolitzats pels grups municipals del consistori.

Si al costat d'aquests sumem l'actiu de les entitats, aviat podrem recuperar el nostre passat. Íntegrament. Altrament, sempre hi haurà gent que no en voldrà sentir a parlar o, en el millor dels casos, s'hi abstenirà, perquè el seu passat té fuites de mala consciència.

Jaume Abelló i Teruel és president de la secció local d'Esquerra Republicana de Catalunya

LA BÚSTIA

Adéu, cinema

GINÉS FERNÁNDEZ GUIRAO

Porto tota la vida fent d'operador de cinematògraf i he estat testimoni de l'evolució i vida dels cinemes de Santa Coloma. El tancament del Principal m'ha portat a fer una petita reflexió sobre el tema. Personalment crec que era un tancament previsible ja que la ciutat ha crescut i ha evolucionat, i ha obert les portes a la comunicació amb Barcelona.

El nivell de vida dels ciutadans ha pujat de nivell i ara disposen de mitjans suficients per sortir de la ciutat en els moments d'oci. Queden lluny aquells temps en els quals calia agafar l'autobús a la plaça de la Vila i gaudir de cinc cinemes a Santa Coloma. Eren uns altres temps. La immigració va fer augmentar la població, i la programació dels cinemes oferia pel·lícules de cantants i actors del moment, com Antonio Molina, la Marisol, que feien que les sales s'omplissin sempre.

«El tancament del Principal m'ha portat a fer una petita reflexió. Crec que era un tancament previsible ja que la ciutat ha crescut i ha evolucionat, obrint les portes.»

L'aparició del vídeo domèstic, més l'arribada dels grans centres comercials amb sales de cinema i l'oferta cada dia més gran de Barcelona són alguns dels factors que han repercutit més en el deteriorament dels cinemes de la nostra ciutat. La maquiària es va anar quedant envellida. Les sales eren massa grans per poder-les reformar sense comptar amb cap subvenció. Hi contribuï, a aquesta mort, l'allunyament de les sales del centre del poble. I que no hi va haver gaires iniciatives en favor del cine. Amb tot això, es pot ben dir que el cine, a Santa Coloma, té unes perspectives de futur no gens afalagadores.

Ginés Fernández Guirao és operador de cinematògraf i viu al Fondo.

LA FINESTRA

El cor ferit de l'Àfrica

ALBERT NOGUERA CARRERAS

Assistim indignats al drama del Zaire. La tràgica diàspora que s'ha produït és un episodi més de la situació dels Grans Llacs, que ja va tenir un precedent el 1994.

Són situacions hereves del colonialisme europeu que va deixar el continent africà erm i subdesenvolupat.

Per això toca a Occident intervenir en la resolució d'un problema del qual en part és responsable.

Gairebé tota l'opinió pública reclama una acció urgent perquè l'ajuda humanitària arribi als refugiats i no caigui en mans dels militars i de les faccions extremistes.

Els grans organismes internacionals (burocratitzats, moguts per la hipocresia, la insensibilitat i el diner) no gosaven actuar: i, quan es decideixen, ho fan amb una parsimònia còmplice dels milers de

morts que cada hora de retard produeix.

La comunitat internacional, dirigida pels europeus i pels nord-americans, fa possible que es doni aquesta tragèdia al cor de l'Àfrica, on no hi ha però determinats països (França i Estats Units) estan a l'expectativa per crear-hi àrees d'influència.

D'altra banda, el problema dels refugiats molesta les grans potències, i creuen que si es maten entre ells, desapareixerà, i les consciències dels països rics quedaran tranquils, i posaran així a la pràctica l'aberrant teoria que sostenia Malthus.

Les armes provenen dels països rics, el negoci de l'armament és molt lucratiu quant a dòlars. Quan baixi la intensitat de la tragèdia al Zaire, esclatarà un nou conflicte en algun indret del Tercer Món perquè el comerç d'armament re-

quereix nous mercats.

Els països del sud, governats sovint per capitosos que vulneren els drets humans, necessitaran diners per comprar l'armament.

Després, encara més, per reconstruir el país devastat i per pagar els crèdits. Finalment els diners retornaran als països rics, que són, alhora, els que controlen els organismes internacionals que no volen intervenir al Zaire.

Cal que exigim una solució al conflicte dels refugiats i l'efectiva arribada de l'ajut humanitari als més dèbils.

Hem de demanar als nostres governants la transparència en el comerç d'armes, perquè no ens fem còmplices de les morts, ni d'atjar nous conflictes.

Albert Noguera Carreras és treballador social. Viu al Barri Llatí de Santa Coloma de Gramenet.

LA PLATAFORMA

Competències i responsabilitats

JOAN DOMÈNECH FRANCESCH

Aquest curs, a Santa Coloma, s'han presentat tres programes diferents adreçats a les escoles. La descoordinació d'aquests programes, propiciada el 1989 pel Departament d'Ensenyament, ha estat beneïda per l'Ajuntament, que ha decidit organitzar pel seu compte el seu programa. Santa Coloma és una ciutat que necessita molts recursos educatius si volem fer efectiva una veritable igualtat d'oportunitats de tots els nois i noies. I, com que aquests recursos són sempre insuficients, necessita el màxim de coordinació. Per això el que ha passat aquest curs és un pas

entera respecte a la situació d'altres anys.

L'administració local es queixa sovint de la manca de competències educatives. Però al marge d'aquesta qüestió sembla com si oblidessin la responsabilitat que tenen vers els seus ciutadans en la seva educació i en el seu futur. Mentre que el Departament d'Ensenyament aplica criteris d'eficiència, de planificació burocràtica, falsament igualitaris, que no tenen en compte les realitats diverses a les quals ha de donar resposta, qui ha d'assumir aquesta responsabilitat si no el mateix Ajuntament? La societat civil promou un debat sobre l'ensenyament.

En aquest debat el Consell Escolar Municipal, en opinió del regidor d'ensenyament, sembla que no hi ha de participar. Potser aquesta opinió és encertada, però davant del desconeixement de la política educativa de l'Ajuntament, només ens provoca dubtes. En quins aspectes més importants que l'educació i la cultura dels seus ciutadans ha d'intervir la ciutat? Ens fa la impressió que Santa Coloma es mereix una actitud més compromesa en relació al futur dels seus ciutadans.

Joan Domènech Francesch és mestre i membre del Casal del Mestre.

LA CAPSA

Ciutat i educació

JOSEP MIQUEL LACASTA LARDIES

La ciutat és l'espai físic i humà on es desenvolupa la vida dels ciutadans. El marc físic i el conjunt de relacions, costums i hàbits que configuren la vida de les persones a la ciutat condicionen de forma determinant el procés educatiu. Avui en dia ja ningú posa en dubte que la família i l'escola no són els únics agents educadors.

La influència d'altres agents, especialment els mitjans de comunicació, és cada vegada més rellevant. L'espai físic on la persona es mou, les condicions del seu habitatge, la densitat de població del seu barri, els sorolls que l'envolten, els arbres que l'acullen en les seves passejades, l'ambient del bar de la cantonada, la jornada futbolística al voltant de la televisió... tot configura l'espai educatiu. Amb el debat Ciutat i educació pretenem trencar moltillos per generar propostes, reflexions i interrelacions entre l'escola i la ciutat, els ciutadans i l'escola, la societat civil i la participació en l'educació, els mitjans de comunicació i la seva funció transmissora de valors, conductes...

Josep Miquel Lacasta Lardies és mestre i membre del Casal del Mestre de Santa Coloma.

NOTA AL LECTOR

Parlem és una secció oberta a tothom. Els escrits han de tenir una extensió màxima d'un full i mig, amb 42 ratlles, cada una amb 60 espais. La redacció pot escurçar-los si excedeixen d'aquesta extensió. Els heu d'enviar al carrer Conquesta, 60 (08912) de Badalona, o els heu de trametre per fax al 484 46 90, o deixar-los a l'impremta Colomenca (Varela) del carrer Major de Santa Coloma de Gramenet.

RETRATS DE COLOMENCS ■ Montserrat Olivés

Montserrat Olivés va néixer a Santa Coloma de Gramenet, on des de fa sis anys dirigeix el Conservatori Elemental de Can Roig i Torres. El seu talent musical, com passa amb els grans mestres, es va descobrir aviat. Amb només cinc anys ja acaronyava amb destresa les teclades del piano de casa, el seu primer amor. Des de llavors, aquest instrument ha estat el centre de la seva vida professional però, sobretot, el motiu de bona part de les seves angoixes i passions vitals.

MONTSERRAT OLIVÉS. Directora del Conservatori Elemental de Música de Santa Coloma

«M'agrada fer viure la música d'una forma participativa»

MARI CARMEN ORTIZ
■ Només els superdotats poden estudiar música?

—No es tracta de ser més o menys intel·ligent, però sí que s'ha de tenir un mínim de capacitat natural cap a la música. Si no hi ha aquest mínim de condicions es pot arribar a tenir-ne nocions, però fer música és molt difícil. A més, és necessària una gran voluntat de treball. Mentre que altres nois de la seva edat són al bar amb els amics, ells estan amb la seva feina perquè tocar un instrument és una feina diària i un esforç continu.»

—És per això que els nens que estudien música semblen més madurs.

—Els pares pensen, encertadament, que és bo que el nen tingui accés a diversitat de camins per desenvolupar-se. El nen que fa música està treballant molts altres aspectes a més dels purament musicals: aprenen a escoltar, a interioritzar, a concentrar-se... La música és una font de desenvolupament de la creativitat, la imaginació i també afavoreix la companyonia, la sociabilitat i el treball en equip...»

—És un element important per a l'educació dels nens, però l'ensenyament de la música que es fa a les escoles és molt precari.

—Això depèn molt del mestre que imparteix l'assignatura. Aquestes classes haurien de servir perquè els nens que tenen un cert interès per la matèria sabessin que hi ha un món d'incredibles possibilitats per descobrir. Això és el que es fa a les escoles de la majoria dels països europeus.»

—El nostre nivell de cultura musical segueix sent tant desencorajador com anys enrera.

—Sí, és una llàstima que la gent no tingui una mica més de curiositat pel món de la música. L'altre dia la mare d'un alumne em demanava que li donés raons per justificar davant la família per què portava el nen a l'escola de música i no a classes d'anglès o a fer alguna altra activitat més pràctica.»

—El seu fill ha seguit la tradició musical de la família per pròpia voluntat. Té molts alumnes al Conservatori que estudien música per la pressió familiar?»

—Crec que els pares sempre proven d'obrir als seus fills totes les portes possibles perquè la seva formació sigui completa i enriquidora. Però si veus que el teu fill està fent una cosa angoixat i sense cap interès no l'has de pressionar. Res a la vida no s'ha d'imposar

Montserrat Olivés dirigeix des de fa sis anys el Conservatori de Can Roig i Torres. Foto: M.O.

i molt menys les professions o les afeccions.»

—Vostè és pianista, però va deixar de banda la seva carrera i va decidir dedicar-se a l'ensenyament. Per què?

—Trenta anys enrera,

quan jo estava fent els últims cursos de piano no hi havia l'ambient musical que hi ha ara com per posar-se a fer concerts. El piano tampoc és un instrument que tingui gaires possibilitats professionals. Sense anar més

lluny, aquí a Santa Coloma hi ha poquíssimes sales que disposin d'un piano per fer actuacions. Però més que això, crec que va ser per una qüestió de caràcter. Sempre m'ha agradat fer viure la música a la gent

del meu voltant d'una forma participativa. Més que prendre el posat d'estrella davant el piano, prefereixo acompanyar cantants, instrumentistes... o fer cantar la gent al ritme de la música.»

—En canvi, es diu que

l'aspiració màxima d'un músic és triomfar com a solista.

—Per mi no ho és. Crec que tocar dins una orquestra és també una experiència inigualable. El fet de ser una peça de l'engranatge d'una gran màquina però alhora no saber-se el protagonista és una forma d'aprendre a viure la música i alhora aprendre a compartir-la.»

—Hi ha una part de plaer íntim que ens aporta la música que és difícil de compartir.

—Sí, aquest és potser un dels motius de la fascinació que molts sentim per la música. Jo he passat moltes hores de la meua vida a les fosques tocant el piano i aquesta sensació d'anar-te endinsant en la música sense res més que et destorbi és com arribar a la felicitat completa.»

—Què queda de la imatge del músic de vida bohèmia i esperit lliure?

—Això ha canviat. Però sí que és cert que la pròpia naturalesa del músic o de l'artista en general el fa ser diferent. Potser perquè no tenen un horari fix o una nòmina a final de mes. Encara que en això últim cada vegada tots ens anem assemblant cada cop més.»

—Recompensa viure per a la música?

—Sense cap mena de dubte. Per a qui estima la música, poder dedicar-s'hi és la màxima aspiració i la felicitat per vida. És com un d'aquests grans amors passionals que fan patir tant però que alhora et fan sentir en el cel.»

—I es pot viure de la música?

—Sí, però depèn de com vulguis viure i de quines siguin les teves aspiracions. Si vols viure de la música vol dir que vols viure amb la música i per la música, i a partir d'aquí les necessitats materials són molt elàstiques. En aquesta passa com en totes les professions: n'hi ha que viuen de luxe, uns altres que viuen més o menys bé i d'altres que ni tan sols tenen per sobreviure.»

—Crec que el concepte de música s'ha ampliat massa?

—Entenc que en tota manifestació artística s'han de fer moltes proves per tal d'evolucionar, però personalment penso que es fa molta porqueria. El que més em molesta d'aquestes noves tendències musicals és la gran quantitat de decibels que necessiten per sentir-la. Crec que aquesta actitud envers la música és fruit de la necessitat del nostre temps d'atordir-se i fugir d'un mateix.»

RETRATS DE COLOMENS ■ Montserrat Olivés

Montserrat Olivés, al saló de casa seva, on també dona classes de música particulars. Foto: M.O.

«La qualitat d'ensenyament del Conservatori es manté intacta»

MARI CARMEN ORTIZ
■ Fa catorze anys ensenyar música a Santa Coloma devia ser tot un repte.

—«Els primers temps vam treballar en unes condicions molt precàries. Vam començar a l'antiga escola Sagarra. A les cinc de la tarda, quan els nens marxaven, nosaltres entràvem a fer classes de música. Eren unes aules enormes sense gaires recursos per escalfar-les. No hi havia secretaria i només teníem un petit pianet en un racó. Erem només uns quants professors particulars amb la voluntat d'entendre's i de treballar. El 1984 ens van traslladar a Can Roig i Torres i a partir d'aquí hem anat creixent.»

—«Ha valgut la pena l'esforç?»
—«Quan jo era jove i estudiava música havia de sortir de casa a les quatre per arribar al Conservatori a les sis. Per això, que a la meua ciutat hi hagi una escola de música on els nens puguin iniciar-se en aquest món em sembla essencial. Molt més que els mitjans materials, l'entusiasme i l'esforç de les persones, tant per part dels alumnes com dels professors, és fonamental perquè vagi endavant.»

L'evolució

—Quina ha estat l'evolució del centre?

—«Tot ha anat agafant cos: el claustre, l'alumnat, les activitats, la línia de treball... El conservatori i les activitats que s'organitzen s'han anat fent un lloc dins la ciutat.»

—Des que vostè n'és la

directora, quina ha estat la filosofia de treball del conservatori?

—«La nostra primera línia d'actuació va dirigida a treballar per la qualitat de l'ensenyament que es dona als alumnes, però també tenim molt d'interès a promoure l'activitat musical a la ciutat. El 10 de gener ja comencem la temporada de concerts, que durarà fins a l'últim divendres de maig. A més, per anar acostumant els menuts a l'assistència als concerts hem organitzat els *concerts a mida* que no duren més de vint minuts i on se'ls explica de la forma més didàctica possible tot allò que escoltaran després.»

—1996 ha estat un any

de crisi per al Conservatori de Can Roig i Torres. Un professor ha estat acomiadat i el pressupost ha sofert una retallada considerable.

—«Sí, ha estat un any molt difícil. Quan es fan reconversions sempre hi ha traumes. Personalment hauria volgut que passés tot al contrari: haver pogut ampliar la plantilla de professors, ampliar el nombre d'alumnes i d'aules... Però els desitjos gairebé mai es corresponen amb la realitat. Quant al pressupost, l'Ajuntament ha hagut de tornar a ampliar el que es va fixar inicialment perquè si no no sortien els comptes. És cert que s'han retallat coses, però el conjunt del pressupost ha crescut.»

—Quan va esclatar la crisi, l'estiu passat, alguns sectors van denunciar que aquest pla de viabilitat podia afectar la qualitat de l'ensenyament del centre.

—«L'objectiu del pla de viabilitat era racionalitzar les despeses, però la qualitat de l'ensenyament del centre es manté intacta. Sobretot perquè la qualitat no depèn tan sols dels mitjans materials, sinó essencialment de la professionalitat dels mestres, dels programes i dels projectes educatius en el seu conjunt i, en tots aquests aspectes, el Conservatori segueix mantenint un nivell molt alt. Tot i el pla de viabilitat, seguim estant per sobre de les hores d'instrument i de les hores lectives

que fixa la llei per a cada matèria.»

—Quines han estat, dones, les conseqüències?

—«Per exemple, ha desaparegut la figura del pianista acompanyant. Ara els acompanyaments els fan els mateixos professors de piano en les hores de permanència.»

Canvis traumàtics

—Com han respost els alumnes a aquests canvis?

—«Potser el més traumàtic ha estat l'acomiadament d'un dels professors de solfeig, i ho entenc molt bé. Humanament és molt dolorós haver de prescindir d'una persona, però la gèrència del centre no hi va trobar una altra sortida.»

—Fins ara els alumnes no tenien ni veu ni vot en les decisions del centre.

—«Sí, fins aquest curs no s'ha configurat un Consell Escolar, però no perquè la direcció del centre hi estigués en contra. Sempre hem escoltat les peticions i les queixes dels alumnes, però de vegades no parlen quan ho han de fer. Les eleccions al Consell Escolar s'han fet aquesta setmana i fins al dia 21 no s'havia presentat cap candidatura per part dels alumnes.»

—Ja tenen consell escolar, però no tenen auditori.

—«Tenim un petit auditori i estem ansiosos per tenir-ne un altre que ens permeti poder portar formacions més àmplies. Ara no podem passar dels quartets perquè no hi cabem. Tot i això, jo sempre dic que és millor tenir un auditori petit

però tenir públic que no tenir un gran auditori i que sigui buit. Nosaltres el necessitem perquè tenim el públic. L'alcaldeessa va prometre per la ràdio que el tindriem durant aquesta legislatura.»

—Creu que la música ha estat una activitat artística marginada?

—«En general, al nostre país ni la música ni qualsevol altra activitat artística no té la valoració política ni social de què sí gaudeix a d'altres països. En canvi, pels artistes la consideració social és més important del que sembla. De vegades, fins i tot més important que la retribució econòmica.»

—Com interpreta la realitat cultural de la seva ciutat?

—«Santa Coloma té un gran potencial i una resposta molt àmplia per part del públic. Però té també moltes mancances. Difícilment pots fer música o teatre si no hi ha locals condicionats per fer-ho.»

—La ciutat disposarà aviat d'un nou teatre, el Josep Maria de Sagarra.

—«Sí, fa molt de temps que es parla d'aquest projecte. Però no crec que un teatre solucioni les mancances culturals de la ciutat. Tota activitat cultural sempre ha de tenir un entorn social que serveixi de coixí. L'auditori no ha de servir de teatre ni el teatre ha de ser l'auditori. L'ideal seria la creació d'un centre cultural entorn a una mateixa activitat que afavoreixi la creació de grups a l'entorn d'una mateixa afeció.»

«El nen que fa música treballa molts aspectes a més dels purament musicals: aprenen a escoltar, a interioritzar, a concentrar-se...»

«La música és com un d'aquests grans amors passionals que donen plaer però alhora grans patiments»

«Molt més que els mitjans materials, l'esforç i l'entusiasme de les persones és fonamental perquè el Conservatori vagi endavant»

«El pla de viabilitat ha obligat a racionalitzar les despeses, però el pressupost del centre no ha decrescut»

EL RESUM DEL MES ■ 29 dies de novembre

GRAMA ■ 1 de novembre: la castanyada, la festa més representativa de la tardor. Això és així des de sempre. Moltes de les festes actuals tenen orígens perduts en el temps. Són festes paganes de gran tradició i força popular. Com el Cristianisme no va poder suprimir-les opta per reconvertir-les i fer-les seves. Això és el que va passar amb la Castanyada, el Nadal, el Carnestoltes, la Setmana Santa, i les nits de Sant Joan i Sant Pere. Festes que coincideixen amb cinc moments claus de l'any: la recol·lecció, els solsticis, i els equinoccis. Són els cicles del sol i la vegetació que neix, viu, mor i torna a néixer.

A les cultures mediterrànies i a la celta, connectats amb aquest cicles de la natura, trobem dies dedicats al retrobament dels vius i dels morts. Hi ha un lloc a taula reservat als morts, als quals se'ls dona castanyes o pastes fetes de fruits secs. Aquest és possiblement l'origen dels panellets.

Música clàssica

Ha tornat el cicle de música Clàssica a Can Sisteré, una col·laboració entre el centre cultural Can Sisteré i el Conservatori Municipal de Música de Can Roig i Torres. Les actuacions han estat la del Quartet de corda Mondrian, la del Quartet de flautes Pandora, i la del Cor de veus blanques del Conservatori Municipal. Aquest cicle és gratuït i una bona

L'alcalde i el conseller de Benestar Social van visitar el centre

S'inaugura el complex d'Aspanide

■ El dia 16 de novembre es va inaugurar el nou complex de l'Associació de Pares de Nens i Adults Deficients (Aspanide) a Santa Coloma. L'acte va estar presidit per l'alcalde, Manuela de Madre; el conseller de Benestar Social de la Generalitat, Antoni Comas; el president d'Aspanide, Teófilo Rodríguez i el delegat territorial de l'ONCE, Miguel Caballeida.

oportunitat de fer conèixer la música clàssica a Santa Coloma.

Ha continuat, i seguirà fins al mes de desembre, el cicle de teatre als barris amb els grups Carro de Baco, Gramenet Teatre, «Carpe Diem et Comitatus», «Sòmion Teatre» i «Calle Glamour». També s'ha celebrat la I Setmana del Hobby i Fira del Còmic del dia 4 al 9 al Mas Fonollar, en la qual s'han projectat pel·li-

cules, s'han fet tallers de dibuix, figures i maquetes i jocs de rol.

El dimecres 23 d'octubre ens vam assabentar pels diaris d'una notícia que potser portarà polèmica i que va sortir a l'Ajuntament Intoroma del dia 31 d'octubre: Santa Coloma de Gramenet és el primer municipi que es presenta voluntari per acollir una planta de conversió de brossa en gas metà. Aquesta planta se situaria

La concentració es va fer a la plaça de la Vila

Els colomencs demanen la pau al Zaire

■ El dia 18 la Plataforma Ciutadana per a la pau al Zaire i Ruanda, que aplega diverses entitats ciutadanes, va convocar una concentració a la plaça de la Vila. Més de cent persones van acudir a la convocatòria, i durant l'acte l'arxiprest Jordi Cussó va llegir un manifest, on es va destacar la irresponsabilitat per inacció dels governs i els organismes internacionals.

al polígon industrial del Bosc Llarg i les Canyes. Sorprenen que l'Ajuntament s'hagi presentat voluntari quan normalment ningú no vol cap instal·lació d'aquesta mena. La metanització és un procés pel qual, descomposant la matèria orgànica, s'aconsegueix gas metà que serveix com a combustible o per generar l'energia elèctrica de la mateixa planta. Se suposa que és un sistema net i segur, però per ara

ha estat poc experimentat. El dia 11 van arribar 43 veterans de les Brigades Internacionals per rebre també un homenatge a la nostra ciutat. Les Brigades Internacionals eren integrades per voluntaris vinguts de més de 50 països per lluitar a la nostra Guerra Civil. Venien per diferents motius: eren comunistes, anarquistes, socialistes, jueus, etc., però a tots els unia el fet de lluitar per mantenir el

legítim govern democràtic de la República espanyola i el desig d'aturar a Espanya l'avanç a Europa i al món del feixisme i del nazisme. Recordem que Franco rebia ajut de Hitler i de Mussolini i que, en canvi, cap democràcia va ajudar a la II República durant el conflicte de la Guerra Civil.

Mantenir la llibertat

Els brigadistes venien pel seu compte i risc. Molts van deixar aquí la vida, i molts dels que van sobreviure van tenir després problemes als seus «democràtics» països d'origen, sent acusats de «rojos». A les Brigades hi havia estudiants, obrers, esportistes, artistes, intel·lectuals, escriptors compromesos com George Orwell o Ernest Hemingway. Cal agrair-los el seu suport i la seva lluita per intentar mantenir la nostra llibertat i la de tot el món contra el feixisme.

En el terreny esportiu, el mes de novembre no ha estat molt positiu per a la Gramenet. L'equip de Garcia Escribano està fent una temporada força irregular, i actualment viu una petita crisi de joc, ja que porta cinc jornades sense conèixer la victòria. Durant aquest mes, també va ser notícia que un jugador del filial colomenc, Agusti Pol, va participar en el primer partit oficial de la selecció de futbol d'Andorra, contra Estònia. Pol, a més, va tenir l'honor de marcar el primer gol oficial de la selecció andorrana.

TUCAN

**MOBILIARI I COMPLEMENTS
DECORACIÓ PER A LA LLAR**

Habitacions juvenils, armaris, despatxos...

Menjadors i salons a mida, sofàs de totes les mides i teles per escollir

Regali confort i decoració aquestes festes...

c/ Canonge Baranera, 105 entre c/ Mercè i St. Domènec • ☎ 463 30 45 • BADALONA 08911

EG

EUCAGEST

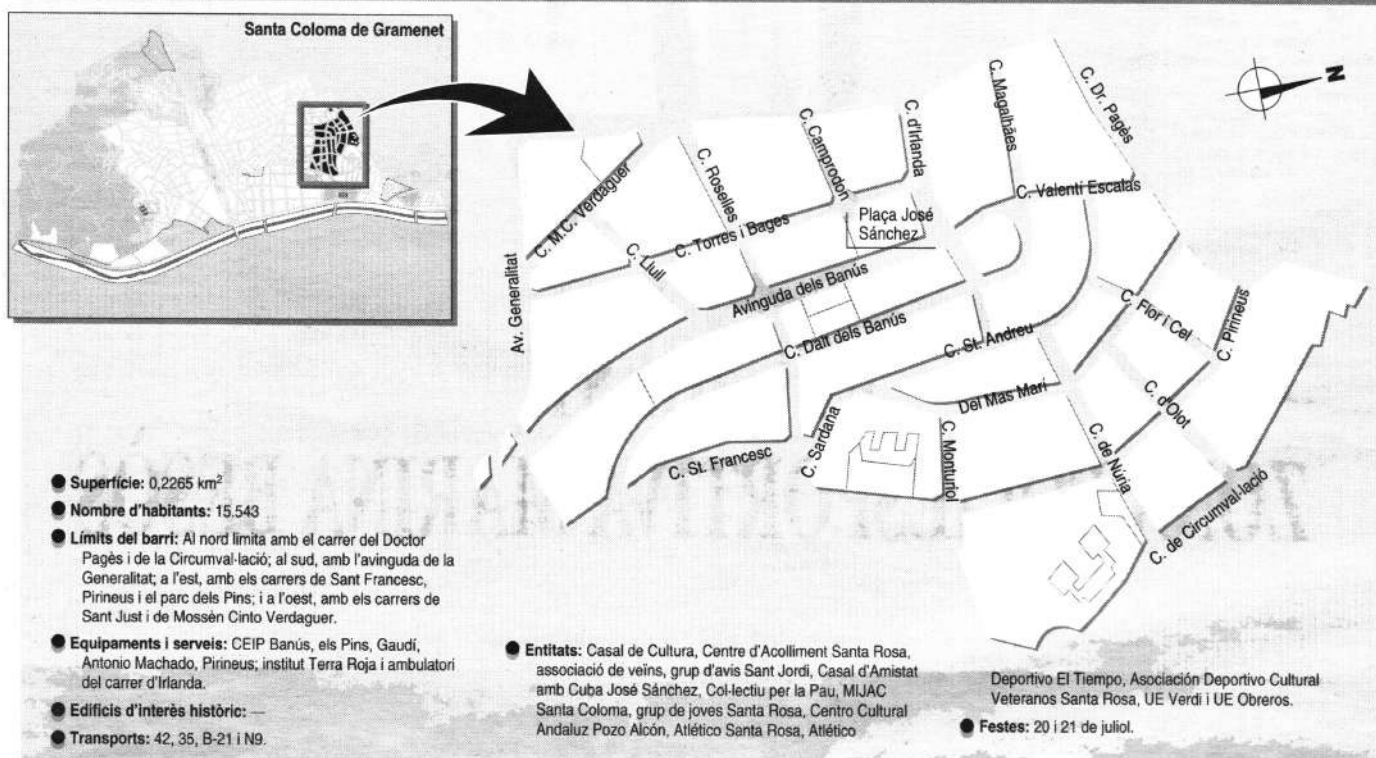
ZONA POLIESPORTIVA MARINA BESÒS

Av. de la Platja, s/n Tel. 462 12 71 • Fax 462 08 89 08930 Sant Adrià de Besòs (Barcelona)

ELS BARRIS DE SANTA COLOMA ■ Santa Rosa

BARRI DE SANTA ROSA

Vicente Muñoz Llach també va arribar a Santa Coloma d'un altra població. En aquest cas, però, venia d'un lloc proper: el barri barceloní del Clot. Amb només vuit anys, va deixar la Ciutat Comtal i va instal·lar-se al municipi colomenc. Mai més ben dit. El seu pare va ser el constructor de la seva pròpia casa, a l'avinguda dels Banús, cantonada amb Ramon Lull. Posteriorment, després de casar-se, va traslladar-se a un altre pis del mateix barri. Ara té 46 anys, la majoria dels quals els ha passat a Santa Rosa.

VICENTE MUÑOZ LLACHA. Veí de Santa Rosa

«Hi ha molts llocs de Santa Rosa on la gent encara viu en barraques»

D. SAURA RAMIRO
 ■ Els seus pares van arribar a Santa Rosa i van construir-se la seva pròpia casa. Era un fet força habitual. Com ho recorda?

—«Els immigrants que arribaven aquí buscaven el lloc que més els agradava i s'hi feien la casa. La resta de veïns que tenien coneixement de construcció hi col·laboraven.»

—«Aquest procés de construcció per lliure ha condicionat totalment l'estructura del barri.»

—«Sí. La zona de l'avinguda dels Banús ha canviat aquesta imatge perquè els veïns van accedir a què s'hi fessin pisos. La part de dalt encara manté aquesta estructura.»

—«Com ha evolucionat Santa Coloma en aquests vint anys?»

—«Ara ja estan tots els carrers asfaltats i algunes cases han passat a ser grans blocs...»

Exclusos

—«En aquest procés de transformació, Santa Rosa s'ha quedat enrera?»

—«Sí, totalment. Del Centre fins a l'avinguda dels Banús, Santa Coloma és un tipus de ciutat molt diferent

a la part alta del barri. A banda de les diferències urbanístiques també hi ha diferències econòmiques. Només cal passejar-se per tot el barri per comprovar-ho.»

—«Quin és el principal motiu d'aquesta situació?»

—«El Centre cada cop es separa més de la resta de la ciutat. Quan més allunyat estàs d'aquest cercle, quedes més exclòs. L'Ajuntament tampoc té la delicadesa d'invertir més en els barris més deteriorats, per això la diferència és cada cop major.»

—«Vostè sempre ha sigut molt crític amb la feina de l'Ajuntament.»

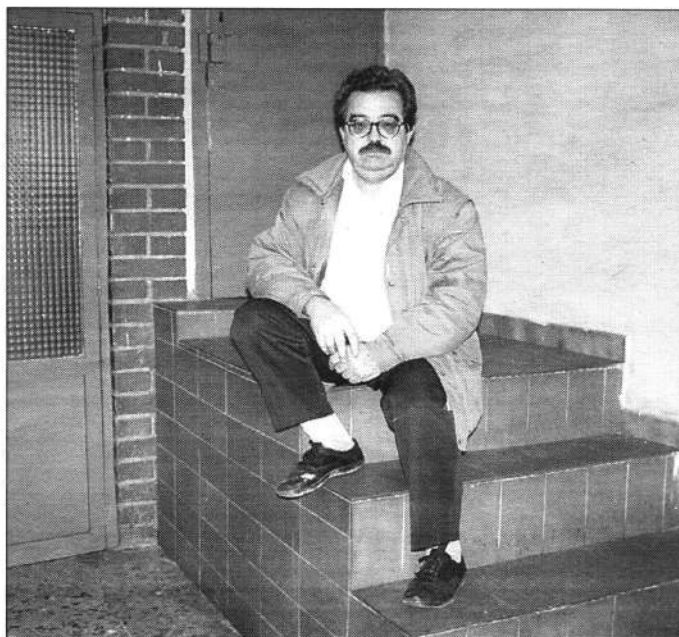
—«Sí, sobretot en els últims anys. Els regidors i l'alcaldessa no trepitgen el barri i, per tant, no poden conèixer amb exactitud les mancances.»

—«Santa Rosa és una zona marginal de la ciutat?»

—«Sí. Fins i tot diria que aquest adjectiu es podria aplicar també al Fondo, Santa Rosa i una part del Singuerlin. Això és la pitjor part de Santa Coloma.»

—«Què proposa per sortir d'aquesta situació?»

—«Hi ha barris en què l'Ajuntament col·laborava en la rehabilitació de façanes, per exemple. Nosaltres

Vicente Muñoz fa prop de quaranta anys que viu al barri de Santa Rosa. Foto: D.S.R.

també volem disposar d'aquesta possibilitat i que tampoc ens retallin les aportacions que cada any fan al

barri. Si continua l'actual procés de degradació hi haurà un moment en què la situació serà problemàtica.

Hi ha zones de Santa Rosa on encara hi ha moltes barraques, on la gent viu de forma infrahumana.»

—«La falta d'equipaments també és problemàtica.»

—«Al barri no hi ha cap equipament municipal. D'aquí poc s'inaugurarà el nou ambulatori, però que tampoc pertany al barri.»

La mala fama

—«Els veïns, però, no es queixen de la situació del barri.»

—«Sí, és cert. Si hi haguessin campanyes per reivindicar locals d'ús públic estic segur que la gent no sortiria al carrer.»

—«Santa Rosa és prou coneguda de portes enfora de la ciutat?»

—«El barri té mala fama; de suburbi.»

—«I què aconsellaria vostè del barri? Què és allò que el fa sentir-se més orgullós?»

—«No tenim pràcticament res per oferir; el barri no és presentable. El Motocross era una de les poques coses que teníem, però que ara, amb la construcció del poliesportiu, s'ha perdut. No tenim ni camps de futbol ni de petanca. El pare de Santa Rosa era l'única cosa que teníem i el projecte de nova plaça que va fer l'Ajuntament és un nyap. No hi ha forma de dialogar amb l'Ajuntament.»

ELS BARRIS DE SANTA COLOMA ■ Santa Rosa

La plaça José Sánchez és l'espai verd més important del barri. Abans que tingués l'aspecte actual, aquesta zona, coneguda com el parc de Santa Rosa, era un solar que els veïns havien aconseguit, fa anys, que no fos destinat a la construcció de més habitatges. Posteriorment, a mitjan del mes d'abril de 1994, l'Ajuntament de Santa Coloma va fer-hi un pàrquing subterrani de 228 places i va condicionar la superfície. El projecte de la plaça, però, no va satisfer els veïns.

Si hi ha algun carrer que identifiqui el barri de Santa Rosa és l'avinguda dels Banús, l'arteria viària més important de la zona, que rep el nom de la família que antigament tenia una masia per aquests carrers. Aquesta avinguda connecta la zona alta del barri del Fondo amb el començament del Raval, al costat de la benzinera que hi ha enfront de Can Peixauet. L'edifici de l'escola Banús ha donat en els últims anys un nou aspecte al carrer.

A banda d'un edifici de culte religiós, l'església de Santa Rosa és alguna cosa més. La construcció d'aquesta parròquia, l'any 1962, va comportar la creació d'aquest nou barri, que fins aleshores estava integrat dins el Raval. Durant el període de la transició democràtica, l'església va ser un lloc d'efervescència social que va donar peu a la creació de la comissió de barri.

El passatge del Xiprer és una mostra clara dels problemes que comporta construir un barri sobre la falda d'una muntanya. Les escales són l'única solució per paliar el desnivell de la zona i poder accedir d'un carrer a l'altre. Amb tot, a diferència de les Oliveres, les escales no són la solució més habitual en aquesta zona de la ciutat, que també està plena de carrers amb pujades i baixades.

El Casal de Cultura, al carrer de Dalt dels Banús 77, és conegut al barri com un dels focus de vida associativa més importants de la ciutat. Les entitats relacionades amb la solidaritat són les principals usuàries d'aquest equipament que integra des de persones que lluiten per la integració dels immigrants fins a d'altres que treballen per fomentar la cultura. / Text i fotos: D.S.R.

El barri de Santa Rosa espera amb paciència alguna sortida a la situació actual de mediocritat. Amb tot, les perspectives no són gaire esperançadores. La mateixa estructura del barri, un conjunt de carrers estrets de pujades i baixades, fa difícil plantejar solucions. El que ningú posa en dubte és que són necessàries. La futura inauguració de l'Àrea Bàsica de Salut del Raval-Santa Rosa ha de marcar l'inici de la recuperació, que s'ha de culminar amb l'aportació de fons europeus.

tot, la baixa taxa de natalitat farà que en els pròxims anys aquests equipaments escolars siguin sobrats. Aleshores caldrà buscar-los una nova utilitat.

L'efecte Urban

El pla europeu Urban es presenta com una de les poques solucions a la situació actual del barri. La inversió necessària per rehabilitar Santa Rosa és molt elevada i la situació econòmica municipal no permet fer cap tipus d'actuació global ambiciosa. Per aquest motiu, l'Ajuntament ha elaborat un pla d'actuació per aquesta zona de la ciutat —on també s'inclou el Raval i el Fondo—, en què els projectes es finançarien de forma conjunta.

Amb tot, el barri de Santa Rosa no és el més afectat per aquest projecte, que principalment està pensat per solucionar la situació del Raval. L'actuació més prioritària al barri és la rehabilitació d'edificis, molts dels quals estan en una situació molt deficitària. Amb tot, al projecte Urban no inclou cap projecte específic en aquest sentit.

Cap a on va Santa Rosa?

El barri afronta el futur sense cap projecte que faci preveure una millora de la situació actual

D. SAURA RAMIRO ■ Moltes de les característiques actuals del barri de Santa Rosa estan marcades per la seva ubicació geogràfica, a la falda de la Serra d'en Mena. L'elevat índex de densitat de població —el segon més alt de tot el municipi— tampoc ajuda gaire a pair aquesta situació amb facilitat.

Com molts altres barris de la ciutat, Santa Rosa va començar a agafar forma amb l'arribada de la primera onada d'immigrants, a principis dels anys 60. Històricament, el barri ha estat sempre un dels més necessitats d'equipaments de la ciutat. Ni places, ni zones verdes, ni equipaments municipals... No hi ha gaire

espai.

Les cases baixes, moltes fetes pels propis propietaris, ocupen la majoria de la zona alta, la que toca a Badalona. Els pisos de nova planta co-

mencen a aparèixer a partir de l'avinguda dels Banús. Són les dues cares del barri. Gairebé es pot dir que el barri comença realment a partir d'aquesta avinguda.

La resta es pot dir que està integrat a l'entramat de Can Mariner.

Una de les mancances que sí ha deixat enrera el barri és el deficit de places

escolars. Els mòduls que fa anys hi havia prop del parc del Motocros han deixat pas a un bon nombre d'escoles d'educació primària i un institut, el Terra Roja. Amb

Temps d'espera per al nou centre sanitari

D.S.R. ■ Fa força anys que els veïns ho estaven reclamant. Ara, quan semblava que tot estava enllestit, encara cal esperar una mica més. L'Àrea Bàsica de Salut (ABS) del Raval-Santa Rosa encara no ha començat a funcionar, tot i que, segons les últimes informacions, estava previst inaugurar-se a principis de novembre. En

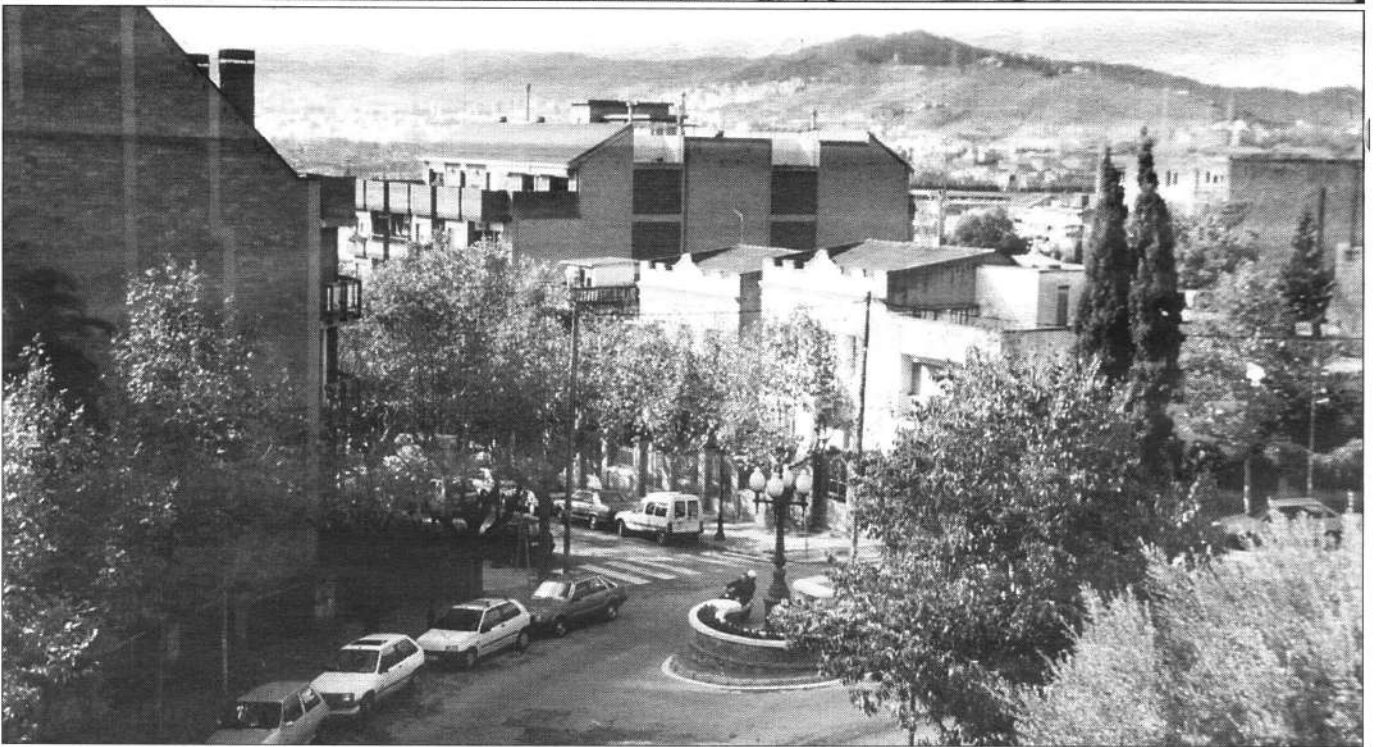
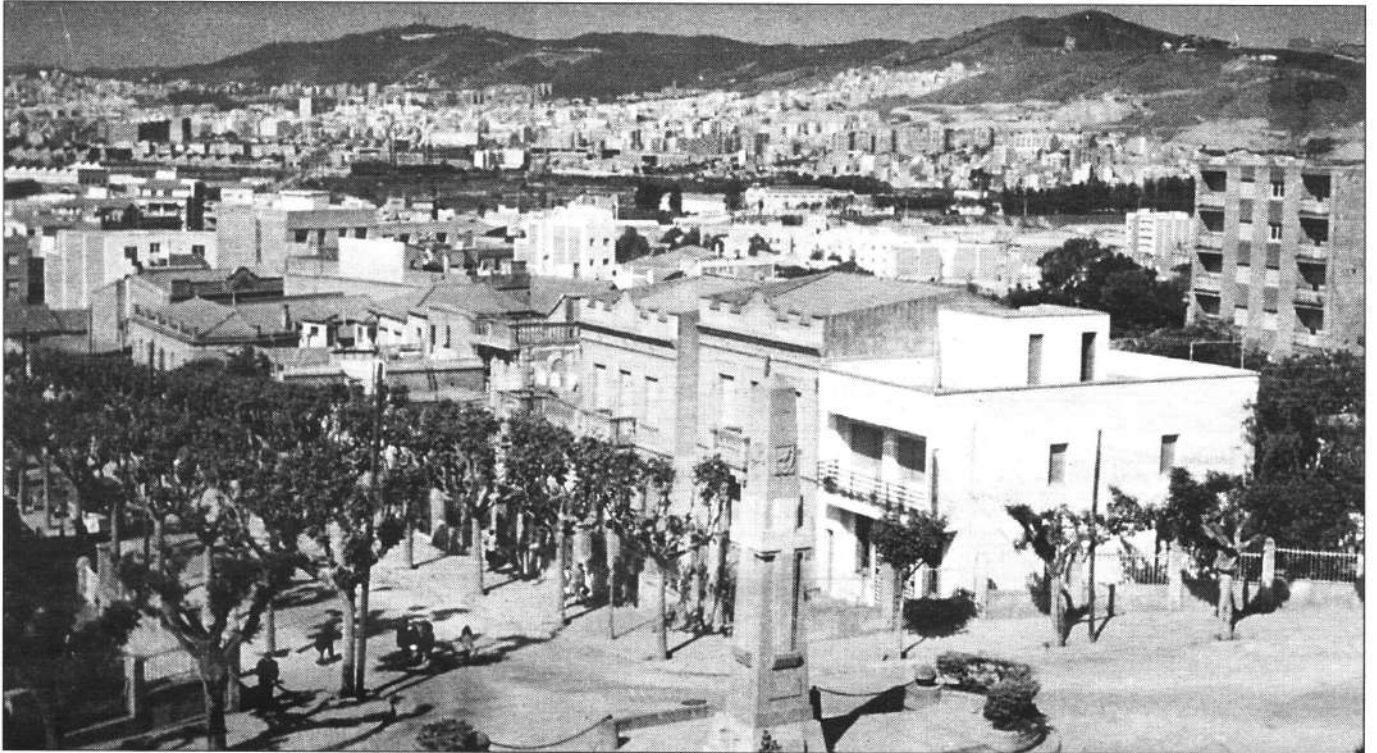
aquest cas, però, no es tracta d'un endarreriment en les obres de construcció. Més aviat es tracta d'una lluita d'interessos. L'interès de l'Ajuntament de Santa Coloma per participar en la gestió de l'equipament sanitari va obligar a crear un ens mixt de majoria pública juntament amb el Patronat de l'Hospital de l'Esperit Sant. Això va comportar un

munt de paperassa i de tràmits burocràtics que han endarrerit el procés. A més, les picabaralles entre alguns polítics municipals i els responsables de l'hospital no han ajudat gens a solucionar aquesta situació. De moment, els veïns són el que més hi surten perdent.

De totes les maneres, a Santa Rosa també existeix la preocupació de saber com

es solucionarà el problema de la comunicació amb el nou centre. Molts veïns d'aquesta zona hauran de desplaçar-se fins al carrer d'Elcano, seu del nou ABS, quan el Centre d'Assistència Primària (CAP) del carrer de Mossèn Cinto Verdaguier els queda molt més pròxim. A més, el pendent dels carrers no ajuda gens a fer el trajecte.

LA TRANSFORMACIÓ DE LA CIUTAT ■ La plaça de l'Església

La plaça colomenca de l'Església ha anat canviant al llarg dels anys. Fotos: GRAMA.

La plaça de l'Església, en el record

JOAN LÓPEZ BERRUEZO

El record més antic que tinc de la plaça de l'Església es remunta als anys 34 o 35, quan anàvem a portar el palmó i un ciri per fer el monument i ens donaven un número perquè passéssim després de Setmana Santa a retirar-ho. On ara hi ha la casa mes alta, a l'esquerra de la fotografia, no hi havia res. L'última casa era la de can Pla (família Satorras), que encara hi és. Pujant passeig

amunt, en tornar cap a la dreta del passeig, hi havia la casa del Rosat. Durant tota la guerra s'hi va amagar el rector mossèn Rovira. Els nanos no ho sabíem però gent del poble diuen que l'havien vist que sortia algun cop. També havia estat el consolat de Suïssa, mentre va durar la guerra hi va ondejar la bandera de Suïssa. Entre can Pla i can Rosat hi havia una vinya. Sota d'uns feixos de sarments va

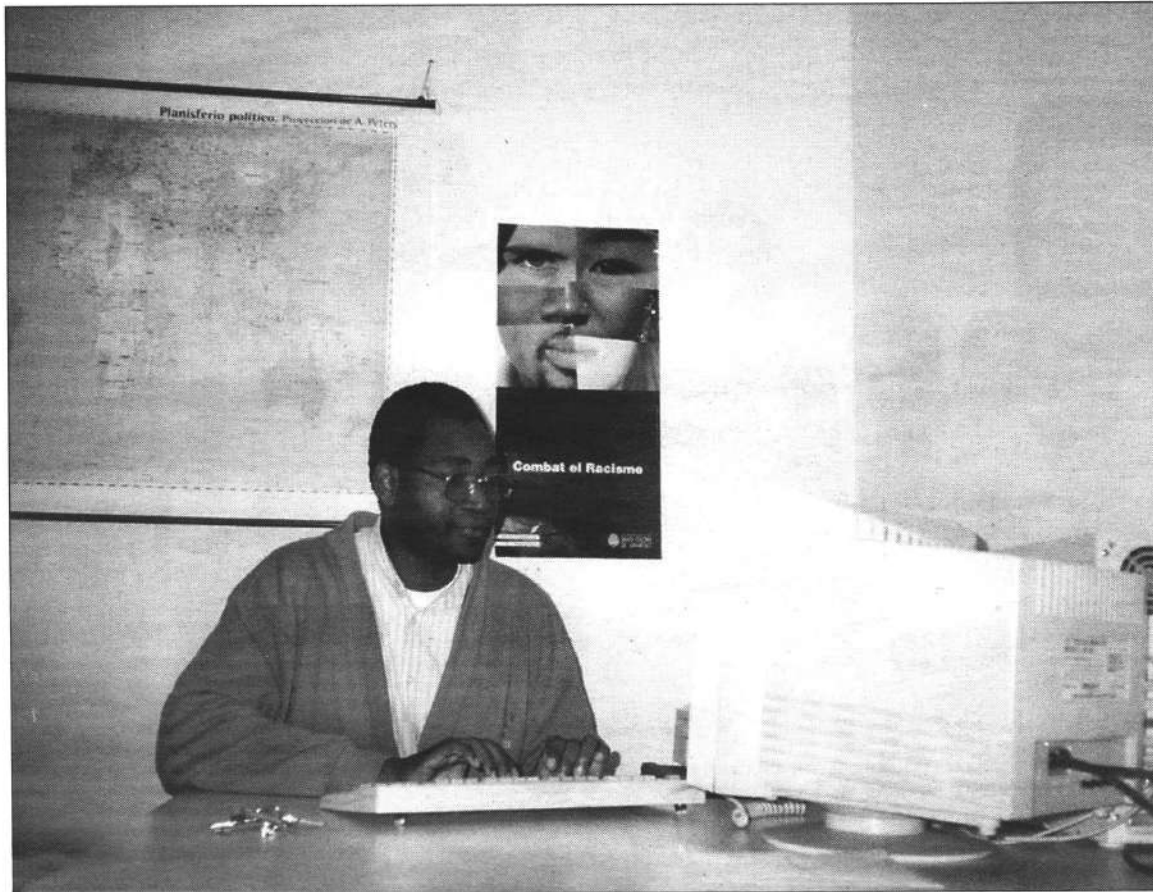
estar amagat el santerist. El que el va descobrir un dia casualment se'n va endur un bon ensurt, no sabia què hi feia allí, aquell home mort. La plaça era de terra, com també el passeig. Camil Rosell quedava tallat per un barranc on ara desemboca el carrer de la Plata. Em recordo que un de can Ribot, que era el capità manalla de la seva colla, s'enfilava façana amunt de l'Església fins als vitralls i aga-

fava el plom per fer-ne bales i amb un tirapells tirava contra els vidres. Ens agradava baixar lliscant per les baranes de les escales. Acabada la guerra el rector va fer-hi posar uns topalls, que encara hi són, per impedir-ho. La plaça es va urbanitzar en temps de l'alcalde Mutlló. Era president d'Acció Catòlica, un home molt pietós, igual que la seva germana. Ell va fer enllambordar el carrer Major i ur-

banitzar el passeig de l'Església. Vivia a la torre on ara hi ha la residència d'avis del doctor Gómez. Com que l'asfalt va inutilitzar les llambordes, les va fer posar a l'Església. Em recordo d'una missa molt solemne que es va celebrar dalt de l'escalinata, amb totes les autoritats i el passeig ple de gent. Que la missa fos de campanya em va agradar perquè no et calia agenollar-te amb els dos genolls en terra, bas-

tava fer-ho amb un de sol. Quan anava a doctrina coincidíem amb els bateigs. Respecte del monument als caiguts, ni em va fer res quan el van posar, ni quan el van treure. Tot això és accidental, per mi la plaça és l'entrada de l'Església i, s'hi faci el que s'hi faci, és el seu valor. Per cert: tot i haver estat ben arranjada, es fa difícil travessar-la per accedir a l'Església. El trànsit ho dificulta i ho fa perillós.

ELS NOUINGUTS ■ Els guineans

Luis, al seu despatx del CIAPE, al carrer de Monturiol. Foto: ALBA GÓMEZ.

L'any 1968 el règim polític de Guinea Equatorial va caure en mans de Francisco Macías. L'any 1972 aquest Macías es va fer proclamar president vitalici i va ordenar una persecució de tota l'oposició política i tribal, els docents van ser un dels sectors polítics més perseguits. D'aleshores ençà, la situació no ha variat pas gaire i malgrat tots els intents de democratització del règim no han tingut cap fruit.

El professor guineà

Després de viure durant dos anys al Camerun, Luis Nsono va arribar a Catalunya ara fa setze anys

ALBA GÓMEZ ■ Francisco Macías va arribar al poder de l'any, i fins al 1979 va ser el primer dictador de la República de Guinea Equatorial.

Durant els anys setanta, Luis Nsono vivia a Bata —segona capital de Guinea— i estudiava al Centre de Desenvolupament per a l'Educació, una universitat creada per la UNESCO. El seu objectiu era convertir-se en professor d'anglès i francès. Acabada la carrera, exercí a l'únic Institut d'Ensenyament Mitjà de la seva ciutat.

Però el règim repressiu i l'assetjament policial, de la dictadura, que s'exercí sobre els docents el forçà a abandonar la seva terra o la seva gent, era l'any 1978. Després de viure dos anys al Camerun, va arribar a Catalunya, tenia vint-i-cinc anys. Aviat es va matricular a la Universitat de Barcelona per estudiar pedagogia i completar així els seus estudis en l'ensenyament. Actualment, i després de passar una any a l'atur, Luis treballa al CIAPE (Centre d'Informació i Assessorament per a la Població Estrangera).

La preparació d'unes jornades de sensibilització intercultural, uns quants dies enrere, fa que el telèfon no

pari de sonar al seu despatx. «Fa dos anys l'Ajuntament de Santa Coloma em va contractar per treballar en un programa anomenat NOUINGUTS. Jo era el responsable tant de la formació d'immigrants com de personal de municipal, pel que fa a la sensibilització respecte a la comunitat nouvinguda.» El programa va durar tan sols un any, però li va servir per adquirir molta experiència i uns nous mètodes de treball, ja que va tenir la possibilitat de viatjar i treballar amb especialistes d'un programa europeu per a nouvinguts anomenat PUZZLE. A l'abril de 1996 de nou torna a treballar en aquests temes, ara formant part del CIAPE.

Com a immigrant, a Luis li resulta fàcil d'entendre els problemes dels nouvinguts, ja que ell ha passat per les seves mateixes dificultats. «Jo he patit el racisme», diu,

La llei d'estrangeria

A.G. ■ La qüestió de la inserció social de l'immigrant és un dels objectius pel quals s'ha de treballar però no sempre és fàcil vèncer els tràmits legals per fer-ho. Les diferents regularitzacions de la llei d'estrangeria són contradictòries: d'una banda diu voler integrar l'immigrant, i de l'altra, l'obliga a viure en la marginalitat segons explica Luis. «El fet que el permís de residència depengui de tenir una feina i viceversa, és a dir, que tot estigui comprès en un document únic, limita en gran mesura la regularització de la situació civil del nouvingut. Per aquest motiu es donen molts casos de situa-

todes de treball, ja que va tenir la possibilitat de viatjar i treballar amb especialistes d'un programa europeu per a nouvinguts anomenat PUZZLE. A l'abril de 1996 de nou torna a treballar en aquests temes, ara formant part del CIAPE.

Com a immigrant, a Luis li resulta fàcil d'entendre els problemes dels nouvinguts, ja que ell ha passat per les seves mateixes dificultats. «Jo he patit el racisme», diu,

cions d'il·legalitat que sovint duren molt de temps». La darrera regulació de la llei d'estrangeria va ser molt més racional, dones va separar les variables Residència i Treball i va donar l'oportunitat a molts immigrants i legals, de legalitzar la seva situació. Però malauradament aquesta resolució va durar a penes tres mesos. En Luis va sofrir les conseqüències de la llei d'estrangeria a la seva pròpia pell. Quan aquesta fou promulgada l'any 1985, ja feia sis anys que vivia a Catalunya. Vaig estar prop de quatre anys sense poder fer res, ja que no tenia una feina que em permetés aconseguir la residència». El cercle es

«però sé que els països no són racistes per si sols, el que existeixen són actituds individuals xenòfobes. Malauradament els espanyols no s'adonen de la pluriculturalitat que sempre ha existit en aquest país. És això el que porta a actituds d'incomprensió i intolerància.»

La seva activitat de docent, una autèntica vocació, s'ha vist aturada darrerament, en la mesura que ha anat treballant amb immi-

grants. El domini de l'anglès i el francès li és molt útil a l'hora d'atendre algunes persones que arriben demanant ajut. «La majoria procedeixen de països francòfons o anglòfons i amb prou feines es defensen amb el castellà», explica Luis.

Però tot i existir centres d'ajut com el CIAPE, molts dels immigrants segueixen passant per experiències amargants, a causa de la manca d'informació i a l'abús de males persones que els enganyen. Els casos més comuns són la promesa de permisos de residència i treball que mai no arriben o bé uns contractes laborals il·legals amb uns sous molt baixos per sota dels salaris mínims interprofessionals. «A Espanya les lleis estan molt endarrerades. Així com als Estats Units o Gran Bretanya, hi ha diverses lleis de protecció de l'immigrant aquí, no hi ha lleis que els emparin realment», explica Luis.

Tot i que s'ha integrat perfectament, Luis s'enyora de la seva terra. Hi té tota la seva família i amics. Diu que també troba a faltar el menjar típic del seu país. En Luis es mira amb esperança el futur i el que més desitja és que la democràcia arribi al seu país, per poder tornar-hi i seguir treballant en l'ensenyament.

El Ciape, un centre aglutinador per a la inserció de les persones immigrants

M.S. GARRIDÓ i L. NSONO

El programa NOUINGUTS de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet treballa per promoure la inserció social, laboral i econòmica dels immigrants que arriben a la ciutat. Dins d'aquest, hi ha el CIAPE (Centre d'Informació i Assessorament per a la Població Estrangera). Aquest centre comprèn altres entitats com són: el CITE (Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers) i el Centre d'Accolliment per a Estrangers de Santa Rosa. Els treballs es coordinen conjuntament amb la Creu Roja i SOS Racisme. Les dues tasques principals d'aquest centre són l'assessorament jurídic i legal dels immigrants i les classes de castellà i català. Les informacions i els ajuts són completament gratuïts. Però la nostra tasca no s'acaba aquí. Els membres del CIAPE considerem que el treball de sensibilització dirigit a les institucions municipals i a la població en general són fonamentals. Des del punt de vista de l'administració, es tracta d'adaptar de mica en mica els serveis a les persones immigrants i a les seves necessitats, per tal que ells puguin accedir-hi directament i que vagin sentint com se'ls té en compte. Pel que fa a la ciutadania, el que fem és donar a conèixer les realitats culturals i les dificultats del nouvingut perquè se'ls entengui millor i se'ls ajudi a integrar-se.

El CIAPE parteix de la base que els immigrants són uns ciutadans més, amb dret a un servei que els solucioni unes dificultats específiques i unes qüestions. També som conscients que el procés d'inserció depèn molt del factor temps. Els principis són difícils i els nouvinguts es conformen amb molt poc, sobretot pel que fa a l'habitatge i a les condicions laborals.

Santa Coloma va ser una ciutat que va créixer amb la immigració i la barreja de gent de diferents orígens és molt gran. Es potser per aquest motiu que el seu tarannà és tolerant. El perfil del nouvingut ha canviat molt, però els anhels segueixen essent els mateixos: tenir una vida millor i progressar. Cal dir també que Santa Coloma de Gramenet és un dels pocs municipis en els quals l'Ajuntament ha assumit l'atenció a l'immigrant. Malgrat tot això segueixen existint problemes de marginació. Els nuclis d'immigrants es concentren als barris de la perifèria de la ciutat. Això comporta el perill que s'hi vagin creant guetos.

El CIAPE seguirà treballant de cara a l'any que ve perquè cada cop més els problemes dels immigrants siguin assumits per tota la societat.

(Mari-Sol Garrido i Luis Nsono treballen al CIAPE)

LES ENTITATS ■ El Club Ciclista Colomenc

El club, que es va fundar l'any 1929, ha servit per aplegar als aficionats al ciclisme de la ciutat. La imatge mostra l'equip del club l'any 1949. Foto: CLUB CICLISTA COLOMENC.

El Club Ciclista Colomenc va fundar-se l'any 1929. Per aquelles dates, Santa Coloma era un petit poble de pagès, molt diferent a com seria anys després, però a la vila ja hi havia un grup de persones aficionades a l'esport de la bicicleta que van decidir aplegar-se per organitzar activitats al voltant del món del ciclisme. Així va néixer el club esportiu més antic que té actualment la ciutat. A Santa Coloma es conserva l'afició pel ciclisme, tot i la manca d'espais adequats per poder inciar-se i practicar.

port a Santa Coloma estaria mort», explica el president del club. La principal aspiració de l'entitat és crear un equip com el que havien tingut anys abans.

El nombre de socis del Club Ciclista Colomenc no es manté totalment estable. A hores d'ara al voltant dels 200 socis. El nombre va fluctuar cada temporada. «Ens hem trobat que quan hi ha algun accident a la carretera i algú pren mal, nombre de persones que venen cada setmana a les excursions es redueix, però al cap d'un temps tornen a venir», assegura Joaquim Mora.

Els socis del club estan dividits en tres categories, el C, que són els joves més inexperts que comencen; els nivell B i A, que són els que corren. En aquestes curses es premia el millor a la muntanya, a la contrarrelotge i la regularitat. El guanyador absolut aconseguirà el jersei de campió, que pot lluir durant tota la temporada següent.

Els degans de l'esport colomenc

El Club Ciclista Colomenc, fundat l'any 1929, es manté gràcies a l'afició de la ciutat per l'esport de les dues rodes

■ El Club Ciclista Colomenc és hores d'ara una de les entitats adscrites a la Federació Catalana de Ciclisme amb més socis. Té un total de prop de 90 llicències, encara que l'entitat té uns 200 socis. L'actual president del club, Joaquim Mora, explica que un dels principals problemes que ha impedit el relleu generacional ha estat la dificultat per trobar un espai adequat on els infants puguin aprendre a gaudir de la bicicleta. «No podem organitzar sortides per qualsevol lloc amb nens perquè poden prendre mal»,

argumenta.

Mora apunta que el desenvolupament del parc metropolità de Can Zam pot permetre la creació d'un espai on poder anar en bicicleta. Una de les il·lusions del president del club és crear un campionat de ciclisme colomenc. El principal problema per tirar endavant la idea torna a ser la manca d'espais. «Si no hi ha un lloc per poder practicar i ensenyar a la canalla com anar en bicicleta, no poden incorporar-se al club perquè nosaltres no ens podem fer responsables dels menors quan surten a la ca-

rrerera», argumenta Joaquim Mora.

Catalanitzar el nom

L'entitat va néixer amb el nom de Club Ciclista Colomenc, però ara fa quatre anys la junta de l'entitat va aprovar per majoria catalanitzar el nom i des d'aleshores es diu Club Ciclista Colomenc. El club organitza diverses activitats repartides al llarg de l'any. Durant tota la temporada, que va de maig a octubre, es fa el campionat social d'excursions. Es tracta de sortides que es fan cada diumenge a un indret diferent. Al cap de

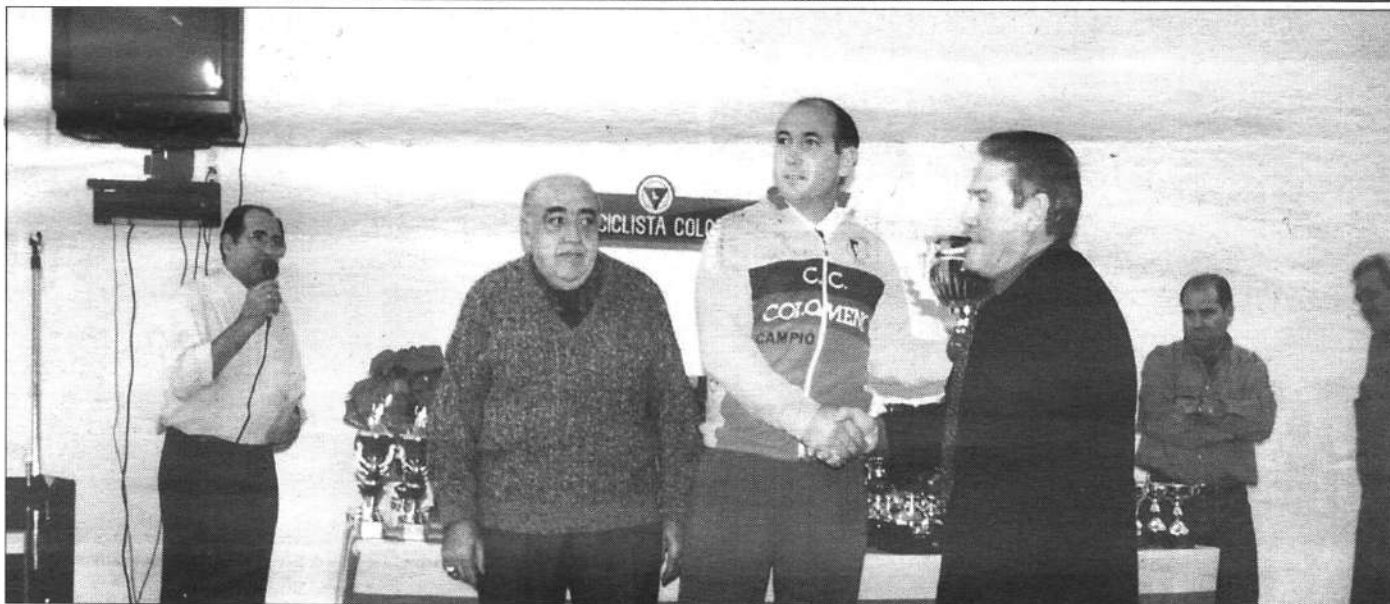
l'any es medeix la regularitat, la velocitat i el nivell d'assistència i un cop s'acaba la temporada es fa la festa de lliurament de premis.

A més de les activitats de cada diumenge, durant el mes de maig es fa un campionat de Bicycles Tot Terreny (BTT), una escalada de muntanya i la cursa ciclista que es fa cada any coincidint amb la festa major. L'organització dels diferents campionats no és cada any igual perquè està en funció de la subvenció municipal i de la voluntat dels patrocinadors. Per aquest motiu, aquest any

s'hagut de deixar fer la tradicional escalada a Can Franquesa. «Portar ciclistes professionals i amateurs perquè corrin a la cursa val molts diners perquè cobren per córrer en aquesta mena de curses», explica el president del Club Ciclista Colomenc.

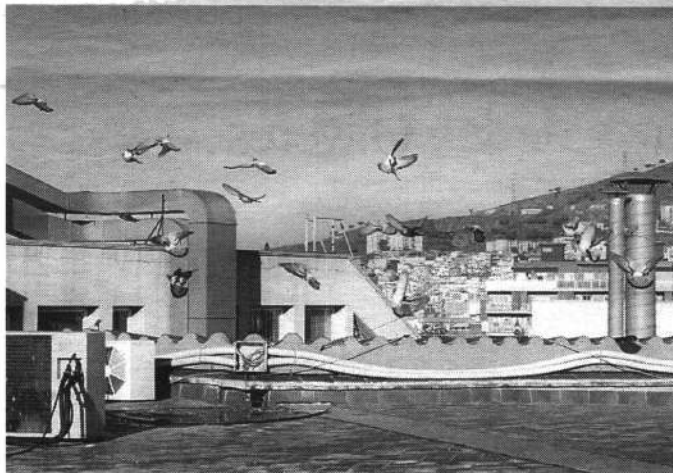
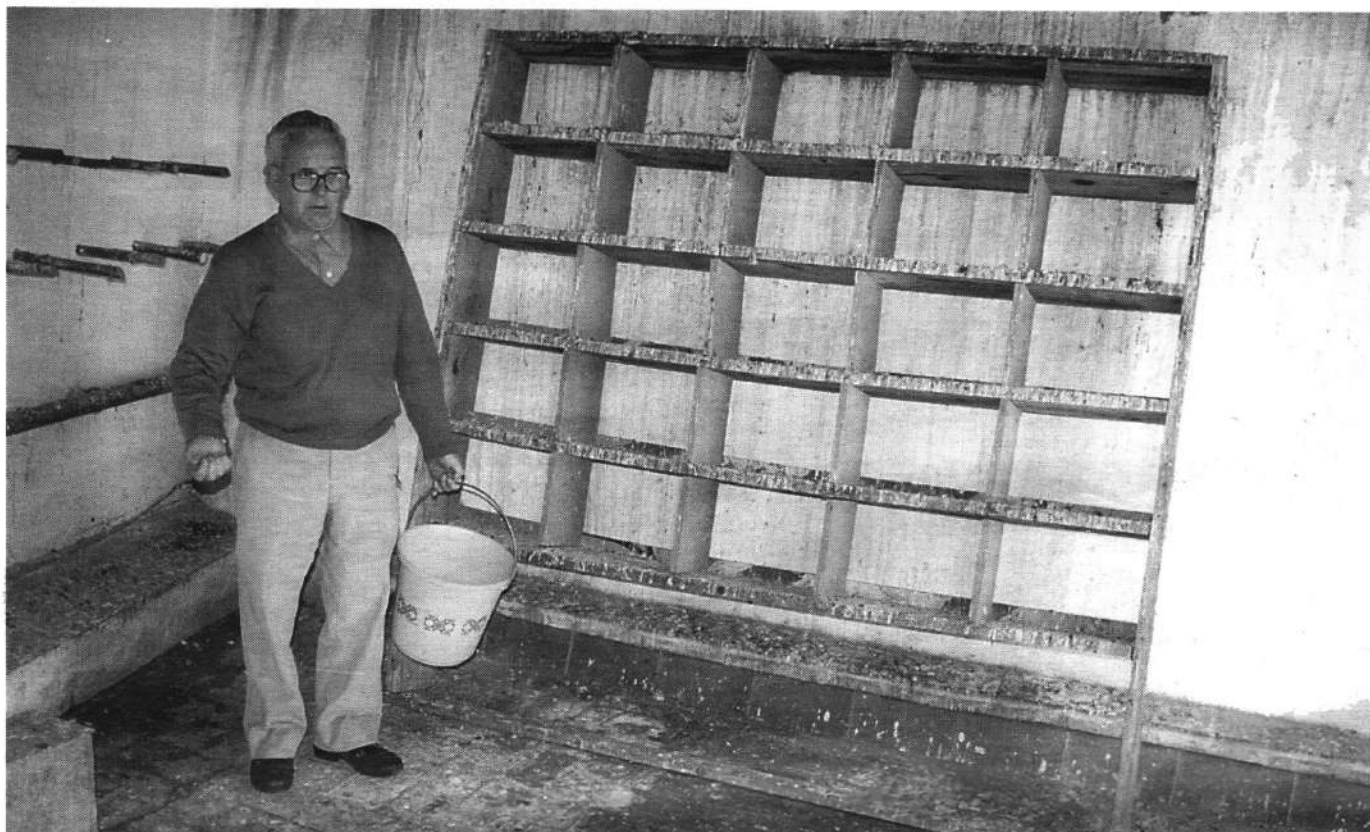
Un dels alicients del calendari ciclista d'aquest any vinent és el pas de la Setmana Catalana de Ciclisme pel municipi. Mora destaca la voluntat d'uns pocs patrocinadors que fan possible la continuïtat de l'esport de les dues rodes a la ciutat. «Si no fos per uns pocs l'es-

LES ENTITATS ■ El Club Ciclista Colomenc

El Club Ciclista Colomenc ha tingut equips en diferents moments de la seva història. Figures com ara Massip, Nebot, Amela, Antolin, García i Izquierdo han sortit d'aquesta entitat, que s'ha caracteritzat des de la seva fundació per l'afició al món del ciclisme. A les fotos es poden veure diferents curses i lliuraments de premis. Fotos: CLUB CICLISTA COLOMENC.

FAUNA URBANA DE SANTA COLOMA ■ Els coloms

Al terrat de l'Ajuntament hi ha un colomar on un encarregat té cura de donar menjar als ocells, que estan per tot el municipi, especialment a la plaça de la Vila. Fotos: D. SAURA RAMIRO.

Són els animals més lligats a la imatge de la vila. Hi apareixen a l'escut i se'n poden veure a la majoria de places de la ciutat. Els coloms van arribar a la ciutat fa molts anys i s'hi han quedat com si fos casa seva. Tot i que són animals que desperten la simpatia de molta gent, s'han de controlar perquè una superpoblació de coloms pot provocar problemes sanitaris i molèsties. Per evitar que estigui mal alimentats s'ha condicionat una menjadora a la teulada de l'edifici de l'Ajuntament.

Els ocells de la vila

Els coloms formen part de la fesomia de la ciutat, tot i que poden arribar a constituir veritables plagues urbanes

MARTA MEMBRIVES
 ■ Van arribar, es van instal·lar i s'han quedat a viure entre nosaltres. Són uns animals que no es poden separar de la imatge de les grans ciutats, de les places plenes de nens jugant amb avis prenent el sol als bancs. A Santa Coloma, els coloms formen part fins i tot de l'escut de la vila. Tot i que desperten moltes simpaties, també poden arribar a ser ocells problemàtics si no es controla la seva extensió. En alguns casos es comença a parlar dels coloms com a plagues urbanes. El creixement incontrolat dels estols

pot provocar problemes de caire sanitari i molèsties als veïns de zones on hi fan els nius. Les colònies de coloms s'han de controlar per constatar que estan sans i no tenen cap malaltia.

Coloms malalts

Els coloms malalts que entren en contacte amb nens als parcs i a les places poden transmetre infeccions. A més els excrements són fonts de microbis. En el cas de Santa Coloma, alguns veïns i botiguers s'han queixat de l'extensió d'aquests animals. El principal problema en aquests casos són els excre-

ments, que són corrosius i fan malbé les veles i la pintura de les façanes. En el cas de l'edifici de l'Ajuntament hi ha unes punxes que serveixen d'element dissuasori per evitar que els coloms s'instal·lin i embrutin la façana amb els excrements, ja que aquest fet provocaria que s'hagués de pintar molt sovint.

Alimentació acurada

L'alimentació d'aquests animals és una de les causes de la seva extensió. Tot i que les ordenances municipals prohibeixen donar de menjar als coloms, molta

gent els dona pa remullat. Aquest fet, a més d'embrutar la ciutat provoca una sobrealimentació i fa que acudeixin coloms d'altres indrets que s'instal·len allà on saben que poden trobar menjar.

La cap del departament de Medi Ambient, Rita Ferreres, explica que donar de menjar pa remullat als coloms «no els afavoreix ja que no és l'aliment més adequat». Per evitar la superpoblació i tenir controlats els exemplars que hi ha a la ciutat, fa un parell d'anys es va rehabilitar el colomar que hi ha a la teulada de

la Casa de la Vila. Allà hi ha una menjadora amb gra barrejat amb veves i una altra amb aigua on diàriament es dona de menjar a tots els coloms que hi acudeixen. D'aquesta manera es pot controlar que els coloms estiguin ben alimentats i fer una observació dels grups. Quan es veu algun exemplar malalt se'l retira de la resta perquè no propagui la malaltia. La cap del departament insisteix en la idea que el colomar de la Casa de la Vila no és en cap cap un lloc on es crien coloms, «només alimentem als que vénen a menjar però no fem

res perquè la població actual s'incrementi. Actualment més de 200 coloms acudeixen cada dia al colomar per menjar.

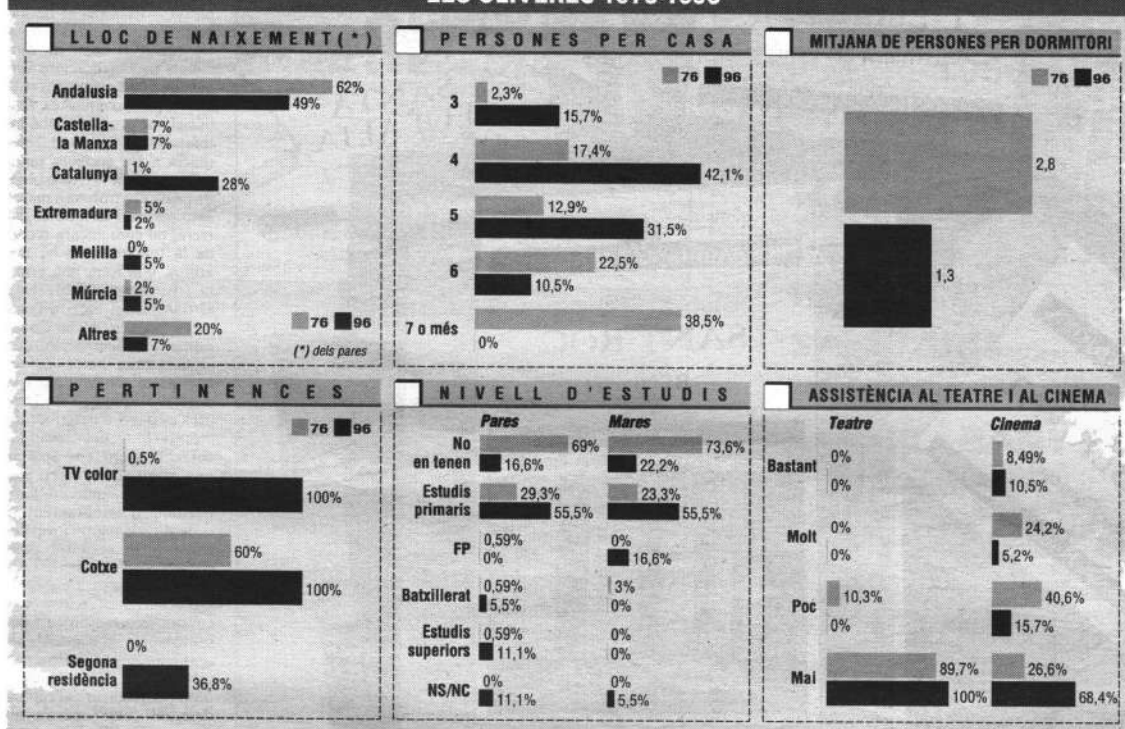
Rita Ferreres insisteix en els problemes que ocasiona la gent que dona menjar d'amat a coloms. «Molts ho fan sense saber el mal que provoquen però és molt dolent perquè distorsionen el programa de control que duem a terme i, a més, embruten la ciutat i afavoreixen l'aparició de rates, que es mengen les restes», argumenta.

Llaminadures i pa

La cap del departament de Medi Ambient explica que els coloms «no es moren de gana si els veïns no els donen pa perquè tenen recursos per trobar menjar». La millora de la qualitat de vida a la ciutat ha fet que s'incrementés el nombre de coloms que esperen a algun nen i caiguin les llaminadures o les restes de l'entrepà per agafar-les.

EL TEMA ■ Les Oliveres: 1976-1996

LES OLIVERES 1976-1996

L'escola participa en la història del barri de les Oliveres

PERICO GARCIA

L'any 76, l'escola Lluís Millet feu un estudi senzill de barri. Ara, vint anys després, amb els nens de vuitè, hem fet el mateix estudi. Aquest fet i la comparació de les dades obtingudes em permet fer la següent reflexió: L'escola com a institució a vegades participa en el protagonisme històric del barri i de les seves gent. En aquest cas contribueix a retenir la memòria col·lectiva de les condicions de vida que hi havia al barri fa vint anys i a analitzar el procés de canvi que s'ha produït al llarg del temps.

Aquest treball escolar permet als nens conèixer les seves arrels i, sobretot, els permet comprendre la seva realitat, i el seu present.

De l'anàlisi de les dades podem destacar, com han variat «els pares nascuts a Catalunya»: s'ha passat de l'1% al 28%, però encara hi ha el 49% que han nascut a Andalusia. El procés d'integració es va fent lentament. El paper que ha jugat l'escola en aquest procés ha estat en els seus inicis un procés de compromís, i després un paper més anònim, constant i institucional. Cal ressaltar el treball fet d'immersió i normalització lingüística, realitzat amb gran sensibilitat i en un clima de total normalitat.

Podem observar com globalment han millorat substancialment les condicions de vida. Però el barri de les Oliveres continua essent un barri de gent treballadora i assalariada. De cada quatre pares, tres treballaven més de 8 hores en el 76 i encara continuen igual. Es pot veure també com els que treballaven menys de 8 hores s'ha passat del 4% al 15%, això es pot explicar per l'anomenada «subocupació».

Ha augmentat molt el consum, el cotxe és un producte universal, igual que el televisor en color, el 76 solament era el frigorífic el que tenia aquesta característica. Les dades més gratificant per l'escola han estat l'anàlisi del nivell d'estudis, que ha millorat també substancialment, encara que continua havent-hi discriminació entre homes i dones.

El més interessant d'aquest treball ha estat analitzar amb els nens les causes que produeixen totes aquestes dades i implicar en aquesta anàlisi els seus pares. L'escola és en aquest sentit un òrgan viu del barri, que treballa juntament amb tota la comunitat educativa i els altres protagonistes socials en els processos de transformació i de superació, i és un protagonista més de la seva història. Alguns dels meus alumnes d'aquest curs són fills dels alumnes que tenia el 76; sembla que em fa gran, però permeteu-me dir que és un plaer renovar cada dia la il·lusió, quan veig els ulls plens d'esperança dels meus alumnes.

El recurs més fàcil per parlar sobre l'evolució i els canvis d'un barri és adreçar-se a l'associació de veïns o a algun ciutadà amb llarga experiència a l'esquena perquè faci balanç. Però, i si el balanç el fan els adolescents? Un professor de l'escola Lluís Millet de les Oliveres ho ha fet mitjançant una enquesta feta a alumnes l'any 1976 i que s'ha repetit enguany, vint anys després, a joves de la mateixa edat.

Els adolescents analitzen 20 anys de les Oliveres

Un professor de l'escola Lluís Millet fa un estudi comparatiu amb el mateix qüestionari que van respondre alumnes el 1976

D. SAURA RAMIRO ■ És tan fàcil com agafar un grup de joves i fer-los unes quantes preguntes. Després cal esperar-se vint anys i tornar a repetir l'operació amb un altre grup de joves de la mateixa edat. Es comparen els resultats i s'analitzen. Els resultats ofereixen vint anys d'història —en aquest cas de les Oliveres— vistos per un grup d'adolescents.

Resumit amb poques paraules, aquesta és l'operació que va fer Perico García, professor de l'escola Lluís Millet de Santa Coloma. Amb tot, hi ha una diferència respecte el nombre de persones enquestades l'any 1976 i el 1996 que fan perdre valor a l'anàlisi comparativa. El 1976 hi havia prop de 150 alumnes a 8è d'EGB, repartits en tres classes. Enguany, només n'hi ha 19. Una mostra més del descens de la natalitat i de l'augment d'equipaments escolars. Aquesta anàlisi a posteriori també indica una tendència que no queda palesa al resultat de l'enquesta però sí en l'estudi de la fitxa tècnica. Per tot això, la comparació no és ben bé el sistema més exacte per a fer valoracions. Amb tot, serveix com a orientació.

Vint anys de canvis

A banda de l'augment de pares i mares catalans —s'ha passat d'un 1% a un 28%—, una dada que és molt significativa del canvi de qualitat de vida dels veïns de

Aquests són els alumnes de l'escola Lluís Millet que han participat a l'enquesta. Foto: M.MEMBRIVES.

les Oliveres és el nombre de persones per dormitori. Si al 1976 n'hi havia 2,8, aquesta xifra ha baixat fins a 1,3. Això es reflecteix també en el nombre de persones per casa. Les famílies que fa vint anys vivien amb els pares i els fills, han passat a fer-ho soles. Però si hi ha un element que simbolitza la modernitat en les últimes dues dècades és la televisió, i més si és en color. En aquest cas, el canvi és

total. Avui, per moltes penúries econòmiques que es puguin passar, tothom té un televisor en color a casa. Per Perico García, el televisor també serveix per argumentar la baixada d'afluència al teatre i al cinema respecte de fa vint anys. Segons el professor, les famílies s'han adaptat a uns altres hàbits quotidians degut a la influència de la televisió.

El que no queda reflectit en l'enquesta, tot i que tam-

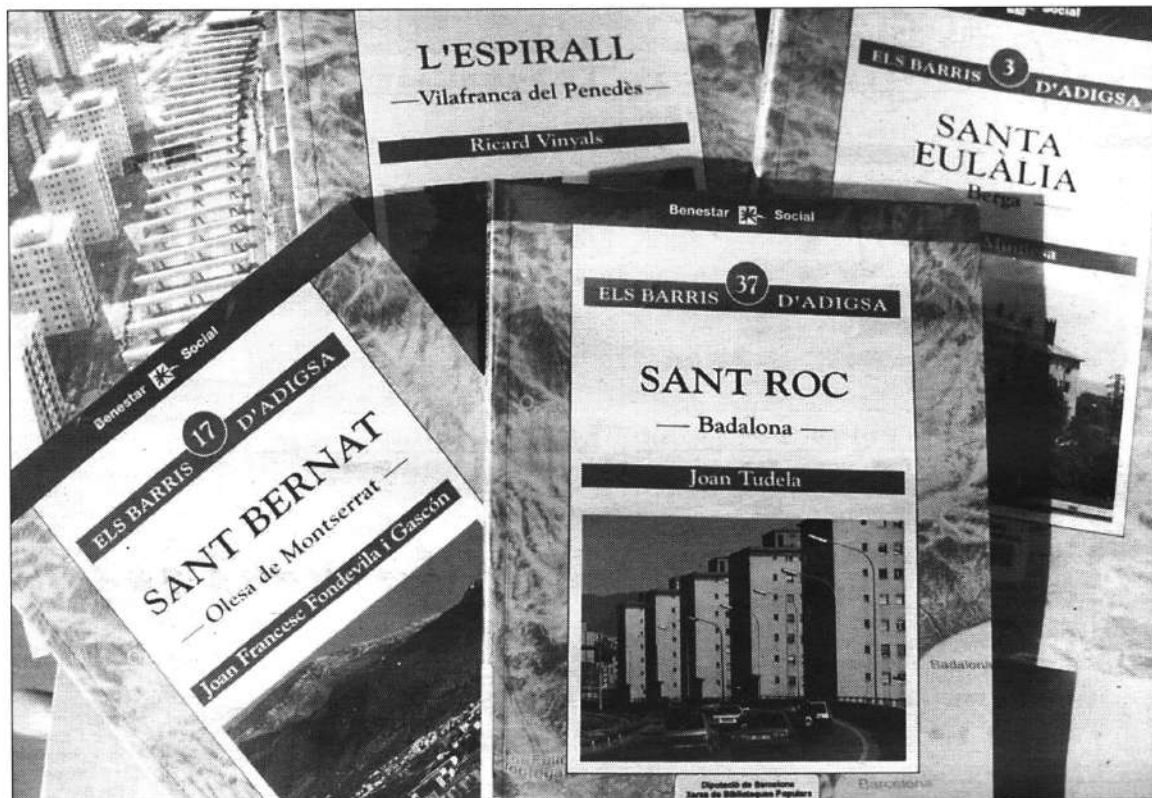
bé seria interessant, és el canvi físic del barri. Fins i tot la percepció que en tenen. Ha canviat el nombre de gent que viu a casa, els aparells que hi ha, el nivell educatiu dels pares, la capacitat adquisitiva, el lloc de naixement... Però ha canviat el carrer de sota casa? Estaven còmodes a les Oliveres els adolescents de 1976? Ho estan ara? Potser que ho deixem per a una altra enquesta.

«Som més feliços que els nostres pares»

M. MEMBRIVES

■ Són els fills de la generació que es va haver de moure per aconseguir les millores necessàries al barri de les Oliveres i al conjunt d'una ciutat que l'especulació immobiliària i la manca d'equipaments i infraestructures estaven fent cada com més inhabitable. Ara ells mil·liren enrera i constaten que el barri ha millorat molt. Saben que els seus pares i els seus avis van haver de lluitar de valent. Eills no ho han hagut de fer i afirmen convençuts que són més feliços que els seus pares. I justifiquen la seva felicitat en tot allò que tenen i que els seus pares no van ni arribar a somiar. Els ordinadors, les videoconsol·les, les segones residències, la possibilitat d'anar a la universitat si ho volen i s'esforcen per aconseguir-ho... Diuen que estan millor informats que els pares. «Sabem més sobre educació sexual i ara els profes no ens peguen com feien abans», diuen alguns. Les nenes de Lluís Millet afirmen que no es pensen quedar a casa o deixar els estudis pel fet de ser dones. Volen arribar tan lluny com sigui possible. I és que com cantava Bob Dylan, els temps estan canviant. També a Santa Coloma i a les Oliveres.

EL RACÓ DE LA LECTURA ■ Llibres d'Adigsa

La col·lecció «Els barris d'Adigsa», en la Biblioteca Central de Santa Coloma. Foto: GRAMA.

Els periodistes Huertas Clavería i Jaume Fabrés van publicar uns llibres sobre els barris de Barcelona que s'han convertit en clàssics sobre el tema. Qui avui vulgui fer història sobre els barris barcelonins ha d'acudir a aquesta font. La col·lecció de llibres de la qual oferim la ressenya té per objecte l'estudi dels barris que gestiona Adigsa. Es tracta de barris en el seu origen suburbials, ciutats dormitori, promoguts pel franquisme.

Història de cinquanta-tres barris

Ells llibres de la col·lecció retraten una Catalunya poc coneguda

ANTONI DURÀ
■ El Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya ha tingut l'encert de produir una col·lecció de monografies dels barris d'habitatges de promoció pública construïts per l'administració de l'Estat, i traspassats des del 1985 al govern català: són els «barris Adigsa».

Com és sabut, els sigles corresponen a Administració, Promoció i Gestió, l'empresa pública que gestiona actualment aquest conjunt de polígons i barris d'habitatges, construïts majoritàriament entre les dècades

dels cinquanta i dels setanta per l'Institut Nacional de la Vivienda i l'Obra Sindical del Hogar. El conjunt de barris descrits dona una idea de la magnitud de la tasca assumida per aquesta entitat: es tracta de 53 barris inclosos en un total de 29 municipis, distribuïts d'una banda en les comarques del Barcelonès, el Baix Llobregat, el Vallès Occidental i l'Oriental, el Garraf, l'Alt Penedès, i el Maresme; i de l'altra, en el Bages, l'Anoia, el Berguedà, el Tarragonès, el Baix Camp, el Gironès, Osona i el Segrià.

L'obra ha estat dirigida

per Eugeni Madueño i Jaume P. Sayrach, periodista professional el primer, i antic rector de parròquia obrera i després polític el segon, i tots dos bons coneixedors del món dels suburbis obrers alçats al llarg del franquisme —especialment a Santa Coloma de Gramenet, àmbit de la seva actuació—, de les dificultats que entranyaven, i dels moviments veïnals sorgits per reclamar-ne la dignificació. Per això han pogut dur a terme amb bon coneixement de causa l'organització de la col·lecció. La seva tasca ha estat essencialment triar els autors per

a cada volum i marcar uns pautes generals comunes a totes les monografies.

Així, els editors han reunit un total de 38 autors, la major part d'ells pertanyents a l'àmbit periodístic, i alguns dels quals han participat en més d'un títol. (les fotografies, molt abundants, són dels també colomenes Litus Pedragosa i Joan Guerrero). El lector pot trobar a grans trets un mateix tipus d'informació al llarg de l'obra, cosa que facilita l'exercici de comparació. Aquesta estructura, simple i a la vegada prou àmplia, es divideix en 14 capítols, dels quals els

quatre darrers són pròpiament annexos que inclouen reculls de dades i índexs: 1) «Un barri de Catalunya», presentació que inclou sempre dos plànols de situació general i específica; 2) «Marc històric i geogràfic»; 3) «Naixement del barri»; 4) «Les condicions de vida»; 5) «Deu anys d'Adigsa», on s'especifiquen les realitzacions de la institució al barri; 6) «La gent»; 7) «Economia»; 8) «Entitats»; 9) «Cultura»; 10) «El futur»; 11) «Cronologia»; 12) «Índex onomàstic»; 13) «Fonts», i 14) «Dades bàsiques». De fet, l'estructura planteja una

clara divisió temporal entre passat, present i futur. El passat —bàsicament de l'apartat segon al quart— mostra sovint el camí de dificultats i reivindicacions veïnals que han acompanyat la major part d'aquestes realitzacions; però és també interessant la freqüent referència a les èpoques anteriors, quan en lloc dels blocs de cases s'hi trobaven masos amb segles d'història al darrere, tal com encara recorda la toponímia, o bé uns arbres, una font, una ermita... El present s'obre amb el traspass del barri a l'empresa pública de la Generalitat, i la seva acció, que segueix dues línies: de rehabilitació d'habitatges i la dotació d'equipaments. Després es passa a descriure diferents trets del barri: indefectiblement ens apareix una població d'origen immigrat però amb un llarg període d'assentament, i cada vegada menys jove; l'economia és sobretot petit comerç, però també la cruïlla realitat de l'atur; i els apartats sobre associacionisme i cultura mostren un cert desenvolupament d'aquests assentaments, però desprenen sobretot que hi ha un llarg camí per recórrer. Al capítol desè, el futur apareix no exempt de dificultats, tot i que el balanç del procés de rehabilitació és positiu. El conjunt de textos té també un altre valor: l'aportació de nombrosos testimonis directes, veïns dels barris, alcaldes, dirigents veïnals o antics propietaris rurals... Són molt útils, a més, els apartats finals, on és possible trobar amb facilitat dates i dades, així com bibliografies especialitzades per a qui vulgui aprofundir en el tema. Com a conclusió cal dir que, si d'una banda el conjunt de l'obra adquireix un aire de promoció institucional de la feina feta —un fet avui habitual entre les administracions públiques—, no és menys cert que, per l'abundància i varietat de la informació, en la majoria de casos inèdita, les monografies esdevenen una referència de gran interès per als estudiosos del nostre urbanisme i, alhora, una eina de divulgació, especialment entre els veïns d'aquests barris, i constitueix un pas més en la normalització.

(Antoni Durà és professor del Departament de Geografia de la UAB)

CREAMOS CLIMAS A MEDIDA

pasc, s.a.

C/ Amèrica, 23
Santa Coloma de Gramenet

SERVICIOS Y
SISTEMA DE
CLIMATIZACIÓN

☎ 391 01 61

TRANE™

AIRE ACONDICIONADO

Distribuidor oficial en Santa
Coloma, Badalona, Sant
Adrià, Montcada y
Cerdanyola

¡¡ Llámennos!! Nuestros expertos le resolverán cualquier duda sobre calefacción y aire acondicionado

Llibreria
 «carrer major»
Llibres

Carrer Major, 13
 Telèfon 385 58 42
SANTA COLOMA DE GRAMENET

1956 - 1996

CERÀMIQUES I SANITARIS

- **MATERIALS CONSTRUCCIÓ**
- **REVESTIMENTS**
- **PAVIMENTS**
- **SANITARIS**
- **AIXETES**
- **COMPL. BANY I CUINA**

40 Aniversari

President Lluís Companys, 22 • Tel. 386 19 09
 08921 **STA. COLOMA DE GRAMENET**

Gran de Sant Andreu, 174 • Tel. 346 74 67
 08030 **BARCELONA**

Pg. Llorenç Serra, 34 • Tel. 386 43 12
 08921 **STA. COLOMA DE GRAMENET**

PREPARA EL TEU FUTUR

CURSOS

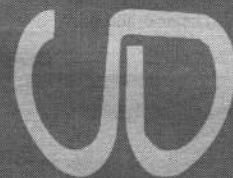
- **INFORMÀTICA**
- **PROGRAMACIÓ**
- **COMPTABILITAT INFORMATITZADA**
- **GESTIÓ ADM. INFORMATITZADA**
- **MECANOGRAFIA PER ORDINADOR**

CARACTERÍSTIQUES

- **GRUPS REDUÏTS**
- **UN PROFESSOR PER A CADA GRUP**
- **DE DILLUNS A DIVENDRES I DISSABTES**
- **HORARIS: MATINS, TARDES I NITS**

INFORMÀTICA i GESTIÓa

CARNET
 JOVE
 Aquí, sí.

videocument

Av. Generalitat, 5 • **SANTA COLOMA DE GRAMENET**

tel. 385 64 11

EL BALCÓ DELS JOVES ■ Jordi Valls

«Sóc com un llibre obert»

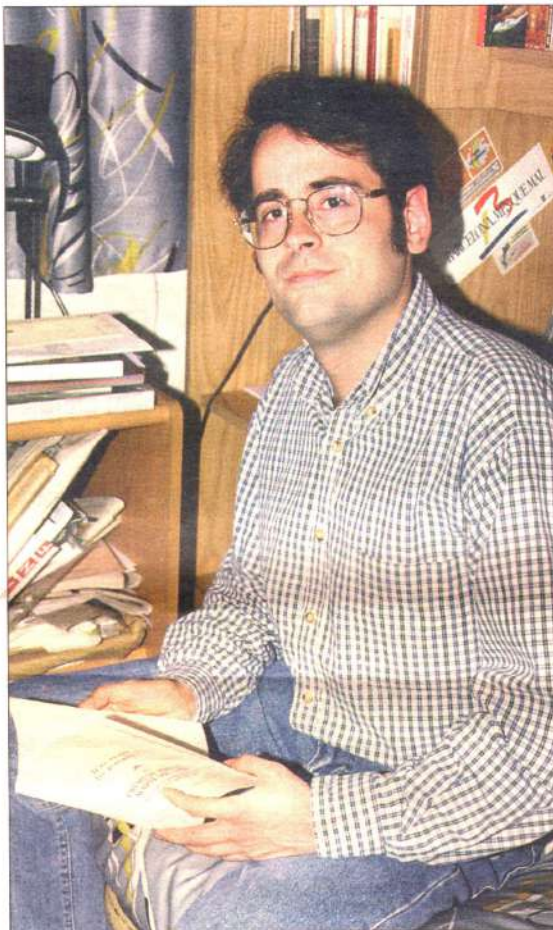
ROSA M. MARTOS

Fer de la literatura quelcom proper i quotidià. Apropar-la a la població, sobretot als joves, amb l'objectiu de promocionar la creació literària i fomentar la lectura. Crear un punt de trobada d'on sorgeixin i s'aglutinin els elements necessaris per iniciar un camí, en la certesa que alguns ja van pel davant i d'altres no han arribat encara. Contribuir a fer de la dispersió un tot compacte. Provocar que les vocacions privades facin el salt a la complexitat pública del col·lectiu. En Jordi Valls diu tot això i molt més parlant dels objectius que es proposa l'Associació Colomenca de Literatura (ACOLITE). Dimarts passat, a la Biblioteca Central de Santa Coloma, plena de gom a gom, va acollir la presentació en societat d'aquesta nova entitat sorgida de la mà i l'esforç d'un grup de gent que fan del gust per la literatura una part molt destacada de les seves vides. És el cas d'aquest colomenc de 26 anys que treballa com a llibreter.

Assigura que va a començar a escriure de debò en tornar de la mili «no hi ha cosa més surrealista que llegir Verdguer a sobre d'un polvorí a Ceuta», diu i a partir d'aquí inicia un poemari del qual una part encara roman inèdita. Ha publicat diferents obres, tant en solitari com a edicions compartides amb altres autors i ha estat guardonat més d'un cop, l'últim aquest mes de novembre. Es considera autodidacta, un autor en aprenentatge que no creu en l'inspiració i que practica la disciplina com a fórmula de treball «fet servir la llibreta als quatre viatges diaris de metro». Sent passió per la seva ciutat i pel poeta valencià Vicenç Andrés Estellés.

—Com t'adones que vols escriure amb continuïtat?

—«Quan veus clarament que ha deixat de ser una afició esporàdica per convertir-se en quelcom imprescindible. Un dels grans problemes que tens quan veus que t'agrada escriure poesia o contes és que sols escriure sense llegir. Aquest és un defecte que he anat corregint amb el temps, ara llegeixo més que escriu, m'interessa molt més aprendre, intentar que la meua obra tingui un contingut. Abans treballava més amb l'intuïció que no

pas amb la feina del dia a dia. L'autocrítica m'ajuda molt.»

—I després...?

—«Associar-me es fonamental, relacionar-te amb gent que el doni

suport, que llegeixi la teua obra. Treballar-la molt, revisar-la, ser molt exigent amb un mateix i després, un cop segur, presentar-se a premis i a editorials, però amb una

JORDI VALLS I POZO

Edat: 26 anys

Trajectòria: Guanyador del Premi «Martí Dot (1994) amb l'obra «D'on néixen les penombres?»

qualitat per mostrar que surt de la confiança en la feina feta.»

—A qui segueixes?

—«Reconec que sóc una mica un nen mimat a Santa Coloma, ho assumeixo. Al darrera tinc mestres com en Màrius Sampere, a qui considero el meu pare poètic, en Rodolfo del Hoyo, en Vicenç Llorca... tots autors de categoria que m'han donat el seu suport.»

La dècada dels noranta marca l'inici de les seves publicacions. Participa a sis col·leccions de poemes i una de contes. És finalista del premi Miquel Martí i pol (1994) convocat per CCOO amb l'obra poètica «I tu Helena». El mateix any guanya el Martí Dot, de Sant Feliu de Llobregat, amb el poemari «D'on néixen les penombres» publicat per Columna el 1995. Enguany, encara no fa un mes, rebia a la XIX Nit Literària d'Andorra un accésit del premi Grandaia de poesia amb «El concerts de Brandenburg».

—Com t'influeix la feina de llibreter?

—«Crec que m'ha obert moltes portes. Coneixes molta gent interessant com és la gent que llegeix. Jo mateix sóc com un llibre obert.»

Entre 1992 i 1994 participa al col·lectiu local «Agua para chocolate» que edita una revista a la ciutat. L'any següent, de la mà d'altres escriptors colomenes com en Josep Francesc Delgado i en Vicenç Llorca, entrà a formar part de l'Associació de Joves Escriptors de Llengua Catalana (AJELC) on troba l'ambient que buscava. «Tota una generacioneta que tenim ganes de treballar conjuntament editar llibres...» Coincidint amb la celebració del XVI Congrés de l'entitat a Santa Coloma, en Jordi Valls assumeix la presidència de l'AJELC que ha dut al llarg d'un any. Del congrés surt la publicació del llibre «Un gramet d'amor a Santa Coloma» editat per l'Ajuntament.

—En crear l'Associació Colomenca de Literatura, quins objectius us mouen?

—«Aglutinar a molta gent que escriu a la ciutat i ho fa molt bé, de manera anònima, sense plantejar-se fites. També a gent d'altres municipis que busca un col·lectiu d'aquestes característiques en informar-se i compartir els seus treballs. Volem organitzar tot un moviment cultural, literari amb cara i ulls.»

Jordi Valls, escriptor colomenc de vint-i-sis anys, es defineix com a autodidacta i aprenent. Opina que falta cultura del llibre i que és important associar-se per trobar el suport necessari i la crítica suficient que ajudi a madurar com a persona que es dedica a la literatura i a l'art en general. Foto: M. ANGELS F. SALA.

FERROLAN

El súper de la construcció